

Īsziņas

Rosība "Vientuļu" robežkontroles punktā

Jau vairāk nekā gadu robežkontroles punktā "Vientuļi", kas ir pirmais muitas punkts atjaunotajā Latvijas Republikā, notiek rekonstrukcijas darbi. Pērn atbildīgās amatpersonas solīja, ka "Vientuļus" atklās 2016.gada 2.janvārī. Viļakas novada domes priekšsēdētājs Sergejs Maksimovs jautāts, vai viņa rīcībā ir informācija, kad gaidāma oficiāla "Vientuļu" atklāšana, paskaidroja, ka gada nogalē ekspluatācijā pieņemti četrpadsmit jaunuzbūvētie objekti un atlicis izdarīt vēl dažus saimnieciskos darbus. Savukārt, kad un vai gaidāma svinīga lentas pārgriešana, nav nolemts.

Izmaksā atbalsta maksājumus

Lauku atbalsta dienests gada nogalē (23.decembrī) uzsāka pakāpeniski izmaksāt saistītā atbalsta maksājumus - par slaucamām govīm likme ir 125,36 eiro par dzīvnieku. Tuvākajā laikā uzsāks izmaksāt arī saistīto atbalstu par platībām, tā likmes: par proteīnaugiem - 82,48 eiro/ha; par augļiem - 157,59 eiro/ha; par dārzeņiem - 501,85 eiro/ha; par miežiem - 32,8 eiro/ha; par vasaras rapsi - 74,46 eiro/ha. Dienests arī informē, ka ir uzsācis vienotā platības maksājuma (VPM) gala maksājumu izmaksu (VPM likme ir 55,34 eiro/ha).

Latgalieši izvēlas pedagoģiju

Vērtējot studiju nozares, kas būtu vispiemērotākās tālmācības formātam, latgaliešu viedoklis būtiski atšķiras no citu reģionu iedzīvotāju domām. Latgalieši kā vienu no piemērotākajām nozarēm atzīmējuši pedagoģiju (25%). Tīkmēr kurzemnieki (50%) visbiežāk norādījuši valodniecību un literatūru, zemgalieši - psiholoģiju (42%), bet vidzemnieki - ekonomiku (60%) - tā liecina Rīgas Pedagoģijas un izglītības vadības akadēmijas un Liepājas Universitātes decembrī veiktais pētījums.

Atklās izstādi

7.janvārī plkst. 17.00 Balvu Centrālajā bibliotēkā atklās mākslinieka Jāņa Odumiņa izstādi, kas būs skatāma līdz 8.februārim.

Foto - E.Gabranovs

1.janvāris plkst. 00.35. Desmit minūtes pirms Balvu novada domes priekšsēdētāja Andra Kazinovska Jaungada uzrunas grupiņa jauniešu neslēpa savu prieku par gadumijas svētkiem. Arvis Laicāns no Kubuliem, Samanta Puriņa no Rīgas, Dāvis Caune un Kristīne Ločmele no Balviem vēlēja prieku, veselību un mīlestību. Jautāti, ko paši gaida no jaunā gada, jaunieši atsmēja, ka to pašu. "Naudu, baudu..., galvenais, lai laba veselība!" piebilda viņi. Arī novada domes priekšsēdētājs bija lakonisks. Uzrunājot balveniešus un novada viesus, viņš uzsvēra, ka esam kopā visbrīnišķīgākajā pilsētā Latvijā un pasaulē - Balvos! "Lai Jaunajā gadā jums visiem būtu veiksmē, veselība, dzīvesprieks un izturība. Bet, pats galvenais, lai visā pasaulē būtu miers, lai Latvijā būtu miers, lai ģimenēs būtu miers, lai mums katram sirdī būtu miers. Laimīgu Jauno gadu!" vēlēja A.Kazinovskis. Jāpiebilst, ka visskaļākās gaviles un vislabākās atsauksmes izpelnījās gadumijas salūts. Par to liecināja klātesošo sajūsma, ka kaut kas tik skaists sen nebija redzēts...

Labdien, 2016.gadā!

Edgars Gabranovs

Pēdējā 2015.gada laikraksta "Vadugums" numurā izvērtējot nu jau aizgājušo gadu, secinājām, ka tas ir līdzīgs šaha galdiņam ar bezgala daudzām baltiem un melniem lauciņiem. Sākoties jaunajam darba cēliņam, ticam un ceram, ka 2016.gads būs kaut nedaudz labāks vai vismaz ne sliktāks kā iepriekšējais. Ar šādu cerību stariņu gads iesācies arī mums, vaduguniešiem. Nešaubāties, ka jebkurš medijs ir kā izpletņlēcējs bez izpletņa, ja tam nav atbalsta - nav lasītāju un sadarbības partneru. Paldies, ka Jūs mums esat! Vairāk nekā 20 gadus, kopš strādāju laikrakstā, nācies uzklāties bezgala daudz labu vārdu, par ko no sirds pateicos. Tāpat, neliēģšos, nācies un, visticamāk, arī nāksies (tfu! tfu!) uzklāties kritiku, it īpaši tad, ja pieļautas kļūdas, kas, manuprāt, ir neizbēgamas, turklāt nereti arī neizskaidrojamas. Par tām mūs *pavelk uz zoba*, nostrostē, pat nolād. Piedodiet! Tomēr esmu to cilvēku skaitā, kurš uzskata, ka nekļūdās tikai tie, kuri neko nedara. Ne velti Jēzus teicis: "Kas no jums ir bez grēka, tas lai pirmais met akmeni uz viņu!"

Arī nākamgad būsim kopā gan bēdās, gan priekos, kas īpaši svarīgi tādām mazām, bet nīprām valstīm kā Latvija. Tiesa, jāpiekrit austriešu rakstniekam Stefanam Cveigam, kurš savulaik sprieda, ka patiesas politiskas gudrības pirmā pazīme ir prasme iepriekš atteikties no nesasniedzamā. Ko tas nozīmē? Necelsim gaisa pilis, būsim objektīvi, mērķtiecīgi strādāsim un cienīsim viens otru!

Nākamajā vadugunī

- Ziemas prieki un raizes
Vai sniegu gaidījāt?
- Neatpaliekam no TV
Klajā nāk "Vadugums"
Zobugals"

Piedalās "Mandarīnu jūras pirātu piedzīvojumos".

4. lpp.

Sadarbības partneri apmainās novēlējumiem.

3. lpp.

Vārds žurnālistam

Ingrīda Zinkovska

Aizgājušais gads sarokojies ar atnākušo, novēlot tam labāko, ko vien radi, draugi, paziņas un tuvinieki novēl viens otram gadu mijā - panākumus, pārticību, veselību, veiksmi, drosmi, prieku, labestību, ieceru īstenošanos un vēl daudz ko citu. Taču, kā vēl nekad agrāk, valstu vadītāji, amatpersonas un arī vienkāršie cilvēki šajos gadu mijas svētkos ir vēlējuši mieru, kas bijis piemirsts un sociālismā novazāts jēdziens, jo iedzīvotājus tad nepārtraukti baidīja ar kapitālistu tikošiem pēc svešām zemēm. Tagad redzam, ka arī mūsdienās karš, kuru nav pieredzējuši lielākā daļa Latvijas iedzīvotāju, var pienākt tuvu un elpot pakausī savu nežēlīgo elpu.

Valsts galvenās amatpersonas, uzrunājot latviešu tautu gadu mijā, gan atskaitījās par paveikto, gan izvirzīja uzdevumus nākotnei un uzmundrināja. Politologi jau pauduši viedokli, ka prezidenta uzruna bijusi kā jaungada tosts, bet demisionējušās valdības vadītājas - kā testaments, kurā viņa atskaitījies par paveikto un izvirzījusi uzdevumus jaunajai valdībai. Savukārt sociālo tīklu lietotāji abas uzrunas gan slavējuši, gan pēluši, gan vispār aizrunājušies garām par lietām, kam ar amatpersonu uzrunu nav nekāda sakara. Taču reti kura valstsvīra uzruna ieiet vēsturē, tādēļ vērtīgi tās dēļ plosīties un tērēt savu laiku.

Jaunajā gadā jau esam atmodušies reālajā dzīvē ar tās likumiem un lēmumiem, savām iespējām, darbu un varēšanu. Katrā ziņā valdība nav pelnījusi, lai tauta paceltu tostu par nodokļa pieaugumu, piemēram, par pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumiem, kas nozīmē apsaimniekošanas maksas palielināšanos. Ja cilvēks var izvēlēties - smēķēt vai nesmēķēt, lietot alkoholu vai nē, retāk izmantot transporta pakalpojumus, tad mājoklis ir dzīves nepieciešamība, lai, kā teica prezidents: "... ik rītu varētu mosties ar pārliecību, ka Jūsu dzīve ir unikāla, ka Jūs darāt to labāko, kas ir Jūsu spēkos...".

Aizkustina lūgums uzdāvināt ikdienišķas lietas

Ingrīda Zinkovska

Jau 12.gadu Latvijas Sarkanā Krusta Balvu komiteja sadarbībā ar Balvu novada Bāriņtiesu, kā arī labdarības organizāciju "Ziedot.lv", gada nogalē rīko labdarības akciju trūcīgo ģimeņu bērniem. Šajā akcijā aicināti iesaistīties visi labas gribas cilvēki, kuri spēj un vēlas palīdzēt bērniem papildīt lielākus un mazākus sapņus.

"Šogad (saruna notika 2015. gada nogalē) akcijas laikā sarūpētās Ziemassvētku dāvanas saņēma 58 novadā dzīvojošo ģimeņu bērni, no tiem 21 ģimenes bērni gan Balvu, gan Rugāju novadā (Latvijas Sarkanā Krusta Balvu nodaļa aptver visu bijušo Balvu rajonu) saņēma labdarības programmā "Palīdzī trūcīgiem mazuļiem" sarūpētās īpašās Ziemassvētku dāvanas - gardumus, ko celt svētku galdā - piparkūku mīklu, medu un dažādus saldumus," informēja Latvijas Sarkanā Krusta Balvu nodaļas vadītāja un Balvu novada Bāriņtiesas priekšsēdētāja RUDĪTE KRŪMIŅA.

Viņa pastāstīja, ka katru gadu bāriņtiesa apzina ģimenes, kurās vecāki audzina mazuļus, bet ģimenes budžets neļauj svētkos papildīt bērnu vēlēšanās un sapņus, kas atšķiras no ikdienas vajadzībām. Tāpat tās mammītes, kuras bērnus audzina vienas, vai ģimenes, kuras ir nonākušas īslaicīgās grūtībās, kurās ir notikusi nelaime, kaut arī ir strādīgas un čaklas. Labdarības akcijā svētku dāvanas katru gadu saņem arī Tilžas internātpamatskolas grupiņas "Ābeļziedis" bērni, kuriem uz laiku (lielākoties vecāku vainas dēļ) liegta iespēja dzīvot ģimenēs.

Kad ģimenes ir apzinātas, bērni, vecāku mudināti, gan ar viņu atbalstu un palīdzību, gan patstāvīgi raksta vēstules Ziemassvētku vecītim, ko viņi vēlētos saņemt gada gaišākajos un skaistākajos Jēzus bērniņa piedzimšanas svētkos. Bērni savas vēlmes izsaka arī zīmējumos un rotājumos. Un tad pie darba ķeras Ziemassvētku vecītis ar Rūķiem, lai sagādātu bērniem PĀRSTEIGUMU.

Atsaucīgu cilvēku novadā ir ļoti daudz. Balveniete Solvita Avotiņa labdarības akcijā piedalās kopš tās sākuma. Viņa stāsta: "Strādājot novada pašvaldībā, kopā ar kolēģiem ziedojam naudu labdarības akcijai. To turpinu darīt arī tagad, kopā ar vīru strādājot savā uzņēmumā. Mums pievienojušies arī kolēģi, uzņēmumā strādājošie, un tas notiek pilnīgi brīvprātīgi - neviens netiek spiests to darīt obligāti. Cik kurš var, tik arī ziedo. Tuvojoties Ziemassvētku laikam, puīši paši atgādina: kad vāksim naudiņu dāvanām?! Bērnu kārotās mantas paši nepērkam vienīgi laika trūkuma dēļ, savāktu naudiņu nododam bāriņtiesas rīcībā. Viņi bērnu sapņus materializē. Bērnu kārotās mantas ir ļoti dažādas, tie ir mobilie telefoni, velosipēdi. Taču laikā, kad visi bērni sapņo un runā tikai par mobilajiem telefoniem, planšetdatoriem un citām mūsdienu stilam atbilstošām lietām, īpaši mani aizkustinājuši lūgumi uzdāvināt ikdienā nepieciešamas, visiem pierastas mantas, pēc kurām, šķiet,

Foto - A. Kiskanovs

Ar ziedotāju dāvanām. Kuplākais ziedotāju dāvanu saņēmēju pulks Rūķišus sagaidīja vienā no privātmājām Balvos, kuru irē kuplā Ilzes Kopmanes ģimene. Visjaunākās šīs ģimenes atvasītes ir deviņus mēnešus jaunās Kristīne un Karīna, kuras piedzima šogad Lieldienās, Rolandam divi gadi būs 3.janvārī, bet Nikam šogad paliks 3 gadi. Ģimenē ir arī trīs skolnieki - Jānis mācās 1.klasē, Inese - 2.klasē, bet vecākais ģimenē ir Kirils, kurš mācās 5.klasē. Bērni no sirds priecājās par Rūķišu dāvinātajām mantiņām, izrādot tās arī ciemiņiem no "Vaduguns" un fotografējoties ar tām. Bet vēl lielāks prieks, protams, bija par saldumiem un augļiem, jo ģimenes rocība ir apgriezta proporcionāli cilvēku skaitam. Aizvadītais gads ģimenē bijis gan rožains, gan ērkšķains - tajā bijuši gan jauki mirkļi, gan nepatīkšanas, kā jebkuram no mums. Lai ģimene turētos braši, par to rūpējas arī novada bāriņtiesa.

neviens bērns mūsdienās nekāro. Tie ir cimdī vai zeķītes sev, cepuriņa vai vējjaka brālītim."

Daudzus gadus akcijā piedalās arī balvenietes Līgas Penneres ģimene. Līga izvēlas bērniem sagādāt kārotu dāvanu, un ne tikai to. "Kopā ar kārotu mantu dāvanā saņojam arī mandarīnus, konfektes, krāsojamās un lasāmās grāmatas. Bērniem ir dāvināti velosipēdi, slēpes. Šogad papildinām kāda bērna vēlmi dāvanā saņemt ragaviņas. Šķiet, tās nestāvēs dikā, jo parādījies arī pirmais sniedziņš," priekā dalījās Līga. Katru gadu Ziemassvētku labdarības laikā Penneru ģimene atbalsta ne tikai savējos akcijas rīkotājus, Balvu novada Bāriņtiesu, bet arī akciju "No sirds uz sirdi", kas notiek TV raidījuma laikā un katrs var ziedot, piezvanot uz norādīto labdarības tālruni.

Kopš tās sākuma labdarības akcijā iesaistījusies arī balveniete Solvita Poriete. Viņa saka: "Zināju, ka Rudīte Krūmiņa organizē šādu akciju, aizgāju un piedāvāju palīdzību. Un tā tas turpinās jau daudzus gadus. Savu atbalstu cenšamies sniegt savas pašvaldības bērniem. Gada nogalē darba steigas dēļ ar iesaistišanos

akcijā mazliet novēlojos, tādēļ, ierodoties birojā, man bija palikusī pēdējā kartīte - ar vēlmi palīdzēt 9 mēnešus vecai meitenītei. Atbilstoši šim vecumam arī veidojam svētku dāvanu."

2015.gada martā labdarības organizācija "Ziedot.lv" sāka labdarības programmu "Palīdzī trūcīgiem mazuļiem", kurai ziedot līdzekļus SIA "Maxima Latvija" ziedojumu kastītēs bija iespējams jau no 2014.gada decembra. Programmā bija plānots palīdzēt jaundzimušiem bērniem līdz divu gadu vecumam no maznodrošinātām ģimenēm visā Latvijā, katru mēnesi nodrošinot bērniem praktiski nepieciešamo - autiņbiksītes un piena maisījumus. Lai Ziemassvētku gaidīšanas laiks mazuļiem, viņu brāļiem, māsām un vecākiem būtu gaišāks un patīkamāks, bija plānots, ka ģimenes, kuras gada laikā iesniedza pieteikumus autiņbiksīšu un piena maisījumu saņemšanai, svētkos vēl saņems pārsteiguma dāvanas. No 105 ģimenēm, kuras bija iesniegušas minētos pieteikumus, papildu pārsteiguma dāvanas svētkos mūspusē saņēma vēl 21 ģimene.

Latvijā

Par Eiropas Gada cilvēku Latvijā atzīts Juris Cālītis. Par 2015.gada Eiropas cilvēku Latvijā atzīts "Zvannieku māju" dibinātājs un vadītājs, teologs, Latvijas Universitātes docents Juris Cālītis. Par Eiropas Gada cilvēka titulu Latvijā sacentās četri cilvēki: pludmales volejbolisti Aleksandrs Samoilovs un Jānis Šmēdiņš, skolotāja Iveta Ratīnīka un Juris Cālītis. Gada Eiropas cilvēka tituls jau 18 gadus pēc kārtas tiek piešķirts cilvēkam, kurš ar saviem darbiem devis vislielāko ieguldījumu Latvijas vārda popularizēšanā Eiropā un Eiropas vērtību integrēšanai Latvijā. Titula ieguvējs tiek noskaidrots sabiedrības balsojumā, ko tradicionāli organizē "Eiropas kustība Latvijā". Iepriekš titulu "Eiropas gada cilvēks Latvijā" saņēmuši eksprezidente Vaira Vīķe-Freiberga, politiķis Andris Piebalgs, Latvijas katoļu arhibīskaps Zbignevs Stankevičs, mūziķis Renārs Kaupers, ekspremjers Valdis Dombrovskis un citi.

Saziedota nauda sirds transplantācijai Jānim Vaišļam. Pazīstamais ceļotājs un radošā personība Jānis Vaišļa 46 gadu vecumā sasirdzis ar retu slimību - sirds amiloidozī. Vīrieša dzīvību var glābt, tuvāko 3-4 nedēļu laikā veicot sirds transplantāciju. Tāpēc J.Vaišļa tuvinieki un draugi lūdza līdzcilvēku atbalstu un ziedojumu 120 tūkstošu apmērā, kas ļautu veikt sirds transplantāciju Eiropā. Nauda ir saņemta un Vaišļa uz klīniku Vācijā var doties 4.-5.janvārī. Lai arī rezultāts nav prognozējams, uzzinot diagnozi, J.Vaišļa sajutis atvieglojumu, jo labāk zināt patiesību, nekā ārstēties pēc nepareizas diagnozes un tik un tā nomirt.

Svētku našķis zoodārza iemītniekiem. Jūrmalā valsts policijas darbinieki aizturēja kādu vīrieti, kurš nelikumīgi bija nozvejojis 750 kilogramu zivju, tādējādi radot zaudējumu dabas resursiem aptuveni 300 tūkstošu eiro apmērā. Vīrietim būs jāatlīdzina dabai radītie zaudējumi. Tāpat viņam var draudēt kriminālatbildība par iespējamu dokumentu viltošanu, kas saistīta ar zivju tālāku realizēšanu. Atsavinātās zivis policisti nogādāja Rīgas Zooloģiskajā dārzā, pasniedzot kā našķi tā iemītniekiem, tostarp baltajiem un brūnajiem lāciem.

(Ziņas no portāliem www.tvnet.lv, www.delfi.lv)

Pateicība

Paldies 2015.gada Ziemassvētku akcijas atbalstītājiem:

Izglītības, kultūras un sporta pārvaldes kolektīvam, Balvu bibliotēkas kolektīvam, biedrībai "Ritineitis", rokdarbnieču klubam "Mežģis", lielveikalam "Maxima", Gundaram Pukam, Ritai Borisovai, Valērijam Borisovam, Kristīnei Borisovai, Diānai Bordānei, Vilnim Dzenim, Intas un Māra Korlašu ģimenei, Tālim Korlašam, Līgai Pennerai, Solvītai Porietei, Dzintrai Sprudzānei, Irēnai un Mairītai Zelčām, Olgai Šiņicai, Sandrai Kindzulei, Aivai Jaundžeikarei, Viktorijai Pukai, Oskaram Akmens, Elinai Ķerģei, Ivetai Ločmelei, Kristīnei Jermacānei, Jolantai Ikstenai, Terēzijai Začevai, Gintai Zaharānei, Ilutai Bērzišai, Ivetai Zelčai, Aijai Dulmanei, Mairītai Trubņikai-Linnasai, Artūram Glazunovam, Salmaņu ģimenei, Lidijai Roginskai, Līgai Krivišai, Ērikai Mūrmiecei, Solvītas Avotiņas ģimenei, Igoram Guščam, Edvinam Keģim, Jānim Viksnam, Reinim Zeilišam, Andrim Žagaram.

Maruta Sprudzāne

Esmu sajūtu cilvēks jebkurā gada laikā. Lūk, spilgtākās no manām darbdienām nule aizgājušajos mēnešos. Iepazīnos ar rugājieti Ivetu Uršuļsku, un man viņa iedāvināja savu dzejoļu grāmatītiņu. Kad to paņemu, atceros mūsu tikšanos un Ivetas stāstus par puķēm. Uzreiz acu priekšā

krāsains, smaržīgs dārzs un tieši puķuzirņi, jo arī man tie ir mīļākie ziedi. Bet gada sākumā braucu lūkot, kas tas par namu Balvos, ezera krastā. Iepazinu atraktīvu saimnieci Kristīni, kura izrādīja jauki iekārtoto māju, gaidīja atbraucam viesus un atzina, ka pašai ļoti patiek vērot zvaigznes un slidot ezera krastā. Kad pa istam sasals, viņa droši vien kārtīgi izslidosies. Un vēl domāju, - kā klājas Kristīnai Žeikarei Bērzipili un Raivim Šustovam Sudarbē? Viņi bija simpātiskie "Vice Mis un Vice Mistērs" pāris, kuri īsi pēc skaistumkonkursa atzina, ka gribētu to atkārtot vēlreiz. Bet martā bija mūsu laikraksta lielā jubileja - 65 gadi. Joprojām man nav atbildes uz jautājumu, vai pašai būt kopā ar avīzi ilgāk par pusī no šī gaduskaitļa pieskaitāma pie veiksēm vai varbūt apnicīga pieraduma? Bet ikdienu aizvien tik steidzīga: tālie, nogurdinošie, taču bezgala interesantie vienas dienas ceļojumi pa kaimiņu novadiem, tikšanās ar novadniekiem un pārsteigums viņu acīs: kā jūs mani atradāt? Vai arī ilgu pilns skatienis aiz loga un prieka asaras Janīnas Dzērves vaiģā Šķilbēnos, kura mums tik bieži atsūta pa dziļdomīgai vēstulei. Atzišos, - man negaršo alus, bet klausīties par tā tapšanas procesu Jura Annuškāna stāstījumā bija tik aizraujoši, ka nav aizmirsis joprojām. Atceros arī pārpratumu ar kādreizējā Balvu kultūras nama direktora uzvārdu, bet Uldis Kanders Cēsīs neļaujot: viņš ir un paliek humora pilns vīrs, kurš iemācījies neņemt galvā nebūšanas - lai vieglāk dzīvot.

Katrai dienai bijusi sava garša un aizrautība, ka grēks būtu domāt par apnicību. Vēlētos, lai tikai turas veselība un pietiek izturības. Šo dzīves bagātību tāpēc novēlu visiem, visiem, jo sevišķi savā darbdienā ceļā sastaptajiem rakstu varoņiem un pārējiem laikraksta lasītājiem! Uz tikšanos šogad!

Artūrs Ločmelis

Kad Vecgada pēdējā diena ar piedzīvoto notikumu lielo maiņu aiz muguras, prātā nāk vārdi, ka laiks ir relatīvs jēdziens. Tas ir fiziķa Einšteina domugrauds, kurš apgalvoja, ka cilvēkam, kurš pārvietojas, viens un tas pats

notikums izskatīsies citādāk nekā cilvēkam, kurš mierīgi stāv. Citiem vārdiem runājot, dažkārt šķiet, ka desmit sekundes ilgst kā 30 sekundes, savukārt 30 sekundes kā 90 sekundes. Arī mirklis, kad gadu mijā laikrādīs sit pusnakts stundu, ir ilgi gaidīts notikums un šķiet teju mūžīgs, bet patiesībā tā ir nieka sekunde, kas cilvēka dzīvē ikdienas steigā paliek nepamanīta. Tā aizvadītais gads pagājis arī manā dzīvē - brīžam kā piecas sekundes desmit vietā, un vairāk skrienot, nekā laiski stāvēt. Tas liecina par darbīgu, notikumiem bagātu ikdienu. Lielākā šādas ikdienas pīrāga daļa pienākas cilvēkiem, ar kuriem kopīgas sadarbības rezultātā aizvadītajā gadā tapušas un lasītāju pastkastītēs kopumā iekritušas 98 avīzes. Katra no tām mums stāstīja citu stāstu - priecīgu un pārdomas rosinošu, dažkārt bēdīgu un ne tik uzmundrinošu. Kāds būs šis gads, kā allaž rādīs laiks. Galvenais, lai Einšteina laika teorija nekur nezūd un ikviens no mums savas ikdienas dzīves mirkļus var izdzīvot pēc saviem ieskatiem.

Laimīgu Jauno gadu!

Ingrīda Zinkovska

Gada nogalē, kārtojot darišanas galvaspilsētā, iegriezos arī kādā lielveikalā, kas mums, lauku novadu iedzīvotājiem, ir samērā reta iespēja. Diena sliecās uz vakarpusi, tādēļ cilvēku burzmas un neskaitāmo preču piedāvājuma nomākta, drīz vien sajutos tik ļoti nogurusi, ka kādai reklāmas aģentei, jaunai meitenei, jānos sevi pierunāt izmēģināt kosmētikas gada top produktu. Vēl pēc brīža reklāmas aģenti atstāju ar spožu kārbīņu somā, lai gan apzinājos, ka pilnīgi varu iztikt bez šī kosmētikas brīnuma un mans naudas maks par šo pirkumu nebūt nav sajūsmā. Dullā! - rāju sevi, bet vienlaikus arī mierināju, taisnojoties, ka arī reklāmas meitenei taču vajag nopelnīt. Turklāt atcerējos, cik dāsni gada garumā biju no cilvēkiem, kurus intervēju un par kuriem rakstīju, apdāvināta - ar siera rituļiem, medu, pašcepto maizi, adītām zeķēm, svaigiem un skābētiem gurķiem, konfektēm, suvenīriem, par ogām un āboliem nerunājot. Līdz ar to it kā nelietderīgais pirkums radīja līdzsvaru ņemšanas un došanas ķēdē. Ne velti uzskata, ka dzīvē mēdz būt tumšās un gaišās joslas. Kādam varbūt gaišā joslā ir tikšanās ar žurnālistu, iespēja parunāties, jo nomaļā lauku sētā reti kāds iegriežas. Arī es neskaitu sarunai atvēlētās minūtes (ja nu vienīgi ļoti, ļoti jāsteidzas!), pat ja apzinos, ka stāstītais ne vienmēr tiks izmantots publikācijā. Paldies par uzticību! Paldies par panākšanu pretī, kad pirmais žurnālistu pagalmā sagaida dusmīgs mājas sargs! Jaunajā gadā "Vaduguns" lasītājiem novēlu būt tādiem, kādi esat, un mazliet labākiem, - kā Lāčplēša dienā pie Staņislava pieminēja Balvos teica priesteris. To taču mēs varam, jo tas neprasa lielu spēku saspringumu un varonību, bet ikvienā rada apziņu - arī es to varu.

Sanita Karavoičika

Nu ko - 2015.gads ir aizvadīts un nākamais jau sagaidīts - atnācis ir baltu sniegu un stindzinošu salu, kā jau tas ziemai pieklājas. Kāds tas bijis? Droši vien, kā kuram, bet personīgi man laikam tomēr gana labs, lai par to žēlotos. Lai cik arī mūsu, žurnālistu, darbs reizēm šķiet smags un nepateicīgs, daudreiz sevi pieķeru pie domas: cik labi satikt cilvēkus, kuri pozitīvi uzlādē. Un tādas aizvadītajā gadā savā ceļā satiku patiešām daudz. Ik pa laikam mēdzu atcerēties to vienu jauko un bezgalīgi interesantu dienu Jūrmalā, kur seriāla "Viņas melo labāk" filmēšanas laukumā bija iespēja pavērot no malas, kā top filma, parunāties ar aktieriem un saprast, cik patiesībā smags ir viņu darbs. Paldies par to aktrisei Evijai Skulte! Paldies arī bijušajam baltinavietim Aldim Bukšam, kurš visnotaļ draudzīgā atmosfērā tikai latgaliešiem raksturīgā sirsnībā vaļsirdīgi pastāstīja par sava pirmā romāna "Parādu piedzinēji" tapšanu, kas jau izpelnījies ne tikai kritiķu, bet arī lielu lasītāju atzinību. Neaizmirsīšu arī mazliet pārgalvīgo, bet ar ļoti lielu gribasspēku apveltīto Jāni Maču, kurš 21 dienas laikā pieveica vairāk nekā 7000 kilometrus apkārt Latvijai un piepildīja vienu no saviem sapņiem. Visi šie cilvēki tādā vai citādā veidā man (cerams, arī jums, mīļie lasītāji) kaut ko mācījuši. Likuši saprast, ka taisnība ir sen zināmajai patiesībai, kas vēsta - ja grib, tad var.

Es gribētu, lai šis, nu jau 2016.gads, ikvienā mājā un ģimenē ienāk ar cerību, ka tas būs vēl labāks nekā iepriekšējais. Lai dzīve jums šogad daudz dod un neko neatņem!

Irēna Tušinska

Domājot par aizvadītajiem 12 mēnešiem, šķita, ka 2015.gads īpaši neatšķīrās no iepriekšējā, taču, pāršķirstot aizvadītā gada avīzes, izrādījās, ka piedzīvots visplašākais emociju un iespaidu spektrs. Par spīti žurnālista ikdienas mūžīgajai steigai, šī profesija sniedz tādas iespējas, ko citā

darbā nekad nevarētu īstenot. Piemēram, izdevību ciemoties novados, kurus pati, iespējams, nekad neapmeklētu. Tā spilgtā atmiņā palikusi viesošanās nelielajā Sējas novadā, netālu no Saulkrastiem, kur novada domes priekšsēdētājs mūs, žurnālistus, pats savā mašīnā izvadāja pa visu novadu, izrādot ievērojamākās vietas. Vai arī "Skriveru mājas saldējuma" kafejnīcā baudītie neparastie garšu salikumi, piemēram, saldējums ar alus garšu vai mārrutku saldējums kombinācijā ar bietēm un ķilavām.

Šogad kopā ar kolektīvu nosvinēta "Vaduguns" 65 gadu jubileja, kas atmiņā paliks ar kopīgo braucienu uz Stokholmu. Kā vienmēr ar prieku sekoju jauniešu aktivitātēm un rakstīju par mūsu četrkājainajiem mīļuliem. Nevaru noliegt - izjutu gandarījumu, ka kaut nedaudz izdevās palīdzēt, meklējot mājas bijušās Lazdulejas iedzīvotājas Marijas Račkovskas (tagad Kaķītes) astainajiem draugiem, viņai pārceļoties uz citu dzīvesvietu.

Neiztika arī bez bēdīgu notikumu atspoguļošanas. Jutu līdzī Baltinavas novada Merkužīnes iedzīvotājam, kuram zibens spēriens izpostīja daudzu gadu laikā ieguldīto darbu un naudu, nodedzinot dzīvojamās mājas jaunbūvi.

Lai kādi bijuši notikumi 2015.gadā, esmu pateicīga par katru no tiem. Ceru, ka arī 2016.gads būs ne mazāk labs un interesants!

Zinaida Logina

Teikt, ka pēc garajām brīvdienām gribējās uz iet darbu, nebūtu īsti pareizi. Taču jau svētdien pamodusies ieslēdzu datoru un uzmeklēju word dokumentu, kuru saglabāju ar nosaukumu "mans prieks". Tā gribējās uzrakstīt ļoti skaistus vārdus par nemainīgām vērtībām - ticību, mīlestību, dāvanām, par nu jau vēsturē ierakstīto bagāto gadu... Bet roka, lielās pavēlnieces zemapziņas vadīta, rakstīja par... virtuvi. Jo Vecgada vakarā no draudzenei atņemtās mīklas es cepu speķa pīrādziņus, sev neraksturīgi gatavoju cūkas cepeti, piemērot no Indijas atvestās garšvielas, vārīju pupas, griezu salātus un jaunajā gadā pat uzcepu kūku... Varbūt tas bija pīrāgs, nezinu, bet vienalga, jo ko tādu ikdienā nedaru. Arī gada griezumā - ļoti reti. Vienmēr esmu apbrīnojusi sievietes, kuras gatavo katru dienu, apbrīnojusi pavāres, bet pati ar šiem darbiem esmu uz "jūs". Vēl gribēju vienu mierīgu vakaru pie TV zilajiem ekrāniem. Ieslēgt jau ieslēdzu, attīnu draugu ieteiktās filmas, koncertus... Bet, teikšu godīgi, ka brauciens pa kaimiņu pilsētām - Valmieru, Smiltēni, Gulbeni, vērojot skaisti mirdzošas egles, skatlogus, bija daudz foršāks! Tajā man paspēja uzsmaidīt Vecgada vakara saulīte, dāvājot pat divas varavīksnes. Un kur nu vēl jaukās tikšanās ar draugiem, zaķim vai stirniņai aizvestais ābols, čampi galvas masāža, pirts priekš ar āliņģi, puteņa baudišana zirga mugurā... Jaunā gada ceturtajā stundā, stūrējot auto no ballītes Alūksnē un logā vērojot sniegpārslu kaleidoskopu, domāju, kā būtu labāk - 2016.gadā piemānīt pērtiķi ar banāniem un ticēt astrologu prognozēm, vai vienkārši ļaut dzīvei notikt? Jūs jau zināt manu atbildi - ļauties dzīvei, ticot sev un saviem sapņiem! Jums, lasītāji, šogad novēlu mieru pasaulē, līdzietību un mīlestību. Lai jaunums stāv malā un lai iegrieztais labestības ritenis nenomet apgriezienus!

Labdarība

Skolēni Rīgā iejūtas pirātu piedzīvojumos

Aizvadītā gada decembrī 50 skolēni no Bērzpils vidusskolas, Bērzpils vidusskolas Krišjaņu filiāles un Rugāju novada Eglaines pamatskolas devās uz Rīgu, kur Rīgas kinostudijā notika interaktīva Ziemassvētku eglīte ar filmas uzņemšanu par jauno pirātu piedzīvojumiem "Mandarīnu jūras pirātu piedzīvojumi".

Pasākums notika ar mērķi bērņus integrēt sabiedrībā, motivēt aktīvam un veselīgam dzīvesveidam, veidot savstarpēju komunikāciju un sapratni starp dažādām sociālām grupām, veicināt savstarpēju cieņu un toleranci, kā arī jaunu iemaņu iegūšanu. Kā stāsta skolotāja Evija Kindzule, bērņus vispirms sadalīja komandās, kur katru koordinēja pieredzējis animators un bērņu pasākumu vadītāji. Sekojot filmas-pasakas sižetam, bērņi kopā ar animatoriem - komandu vadītājiem- apsekoja pirātu slēptuves un atrada noslēpumainu karti, cīnījās ar briesmoņiem, izglāba Sniegbaltīti, mācījās dziedāt un dejot. Viņiem kopīgi vajadzēja pārvarēt daudzus šķēršļus. Bērņu piedzīvojumus filmēja un pārraidīja televīzijas tiešraidē uz lielā ekrāna, ko vecāki varēja vērot arī zālē. Katram bērņam pasākuma gaitā dāvināja jauku akvagrīma zīmējumu ar sertificētām antialergiskām krāsām, bija cienasts ar mandarīniem un katrs varēja nofotografēties ar Salavecīti. "Pēc daudzajām aktivitātēm katram skolēnam uzdāvināja arī paciņu ar garšīgām konfektēm un pasniedza siltas pusdienas. Skolēni par šo piedzīvojumu bija ļoti apmierināti un priecīgi. Mājupceļā viņi izrunāja jauniegūtos iespaidus. Izmantojot izdevību, skolēni apmeklēja arī muzikālu izrādi "Mazās raganiņas ziemassvētki", kas notika VEF kultūras pilī. Pēc izrādes Salavecis visus bērņus foajē aicināja rotaļās kopā ar folkloras kopu "Rija", kuras dalībnieki bija pārģērbušies par ķekatniekiem. Tie bērņi, kuri noskaitīja Salavecim dzejojīti, ieguva mazas dāvaniņas," stāsta Evija Kindzule.

Foto - no personīgā arhīva

Katrs mirklis kā liels piedzīvojums. Skolēnu prieks bija neviltošs. Ja kāds saka, ka nav brīnumu, tam neticiet!

Foto - no personīgā arhīva

Piedalās filmas uzņemšanā. Par pasākumu uzņemta īsfilma "Mandarīnu jūras pirātu piedzīvojumi", kurā redzami arī mūsu skolēni un viņu aktīvā līdzdarbošanās.

Mūža stipendiāte

Dzimtas saknes dod spēku ziedēt cauri gadiem

Tautas muzikantei, Baltinavas etnogrāfiskā ansambļa un garīgo dziesmu dziedātājai LUCIJAI KEIŠAI piešķirta Valsts Kultūrkapitāla fonda mūža stipendija.

No septiņu gadu vecuma

Garīgās dziesmas Lucija dzied jau kopš septiņu gadu vecuma, kopā ar visiem ejot no mājas uz māju psalmu dziedāšanas laikā, kas parasti ir rudenī. "Dziesmu grāmatā ieskatos, bet varu arī neskatīties, ja tā piemirsta mājās. Divas stundas varu dziedāt, jo visām vārdus zinu no galvas. Bērēs, kapusvētkos, pie krustiem dziedāt liek pienākums, neatsaku nevienam, kurš aicina," saka Lucija. Viņa pirms četriem gadiem janvārī saņēmusi Baltinavas novada domes Atzinības rakstu. Ar ierakstu, ka tas piešķirts par ilggadēju darbību novada etnogrāfiskajā ansambli un novada tradicionālā kultūras mantojuma popularizēšanu. Lucija Keiša savus apbalvojumus sarunā pat nepiemin, arī par vietām, kur dziedāts un spēlēts bilst īsi - visā Latvijā no Liepājas līdz pat savam Baltinavas pagastam. "Visur būts, visur... Kas to vairs atcerēsies. Lietuvā daudzreiz spēlēts, par sovhoza laikiem Latvijā un savā saimniecībā pat nerunājot. *Ikāzās, i bērēs, i svecišu vakaros, arī talkās.* Zaļumballes toreiz bija populāras, svinīgie pasākumi. Esam spēlējuši pat Rīgas restorānos, pieminekļu atklāšanās... Uz pensionāru vakariem cilvēki solījās iet tikai tad, ja muzicēs Keišu ģimene, nekādus *bugi-vugi* negribēja. Varējām divas grupas no savas ģimenes muzikantiem izveidot," atceras Lucija un iesāk savu dzīvesstāstu. 12. janvārī viņai paliks 84 gadi, bet stiprā sieva par veselību nesūrojas, vienīgi kājas reizēm iesāpotos. Tad viņa fiksi pieceļas un iet pastaigāties, lai paliktu vieglāk. Lai arī moderno zināšanu medicīnā nav, dzīves pieredze saka priekšā - veselība ir kustībā un pozitīvā dzīves uztverē.

Cītaras spēli apguva paslepus

"Esmu dzimusi Šķilbēnu pagasta Saucīnes ciemā, bet no gada vecuma dzīvojuši Briežuciema pagasta Augstasila ciemā. Mans tētis Staņislavs bija pieprasīts garmoškas spēlētājs visos godos, diemžēl ātri aizgāja mūžībā. Arī mātes brālis, arī krusttēvs Aleksandrs Cibulis ne tikai spēlēja, bet arī darināja mūzikas instrumentus - kokles, cītaras. Mūs, bērņus, pie tiem nelaida, laikam baidījās, ka sabojāsim. Bet mēs pazagšus vien iemācījāmies," stāsta Lucija bilstot, ka cītaras spēli paslepus apgūvusi kopā ar brāli Adamu Punduru. Pirmajā kapelā spēlējis krusttēvs un viņa ar divus gadus vecāko brāli. "Pirmajās kāzās, kurās Liepājā spēlēju, man bija tikai septiņi gadi," atceras tautas muzikante. Lucija smeij, ka esot nospēlējusi jau trīs, nē - divas cītaras. Trešo, Jāzepa Boldāna izgatavoto, vēl spēlējot, un cer, ka tās pietiks līdz mūža galam. Viņa stāsta, ka laikā, kad bērņi paaugās, izveidojās divas Keišu ģimenes kapelas - vecie un jaunie muzikanti. Nu viņas ģimenē muzicē jau ceturta paaudze.

Darbi saimniecībā muzicēšanai netraucēja

Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāze lietišķi vēsta faktus: "1944. gadā Lucijas mamma apprecējās otrreiz un ģimene pārcēlās dzīvot uz Baltinavas pagasta Slobodu, kur dzīvo joprojām. Lucija turpināja spēlēt. Kapelai pievienojās Jāzeps Keišs, kurš dzīvoja turpat kaimiņos un prata spēlēt vijoli, bungas un basu. 1957. gadā abi apprecējās. Ir izaudzināti pieci bērņi. Sākumā Lucija strādāja kā sezonas strādāniece lauku brigādē kolhozā "Uzvara", pēc tam - padomju saimniecībā "Baltinava". Lucija neslēpj, ka strādājusi meliorācijā un neviens darbs nebijis par grūtu - krūmus cirtusi, plāvusi, grāvjus tīrījusi. "Gribējās jau to pensiju nopelnīt, gribējās. Tā kā man bija pieci bērņi, esmu pensionāre jau kopš 1982. gada," atklāj tautas muzikante. Bet darbi lauku saimniecībā Lucijai nekad nav traucējuši. Viņas gotiņas un rukši pacietīgi gaidījuši, kad saimniece pārrodas mājās. Ja citi gājuši gulēt, saimniece - uz kūti. "Ar kādiem tik transporta līdzekļiem nav braukts spēlēt! Tagad labi, tagad visiem mašīnas. Agrāk ar velosipēdiem, zirga pajūgā... visādi braucām. Atceros, kā autobusā reiz bungas pa vidus eju līdz pat šoferim aizripoja ribēdamas... Uzspēlējām arī pasažieriem, lai jautrāk!" smaidot stāsta tautas muzikante.

Foto - no personīgā arhīva

Ar dziesmu sirdī no mazām dienām. Lucija Keiša lepojas, ka viņas dzimtā mūzika un dziesma līdzī gājusi ne tikai svētkos, bet arī ikdienā. Bet cītara ir instruments, kurš tautas muzikantei ļauj no sevis izvilināt visbrīnišķīgākās melodijas.

Etnogrāfiskā ansambļa kodols

Runājot par Baltinavas etnogrāfisko ansambli, Lucija Keiša saka, ka dzied kopš tā dibināšanas dienas. Vēl no pirmās dienas tajā ir tikai dziedātāja Anele Vizule. "Viņa dzied, bet es gan spēlēju, gan dziedu. Savā ziņā varu teikt, ka biju klāt pie ansambļa sūpuļa, divus pirmos gadus arī tā vadītāja. Toreizējā Baltinavas padomju saimniecības partijas sekretāre mani mudināja uzrunāt apkaimes sievas un arī Baltinavā dibināt etnogrāfisko ansambli," stāsta Lucija. Viņa savākusi un atdevusi šim ansamblim vairāk nekā divus simtus kāzu dziesmu, kur ir gan nerātnās, gan skumjās un smeldzīgās dziesmas. Nevienu mēģinājumu neesmu izlaidusi, gan ar velosipēdu braukusi, gan kājām trīs kilometrus gājusi. Un tā nu jau vairāk nekā 35 gadus... "Dziesma bija un ir sirdī," īsi saka Lucija. Uz jautājumu, kādas dziesmas pašai pirmās nāk prātā, Lucija nosauc divas: "Ak, egle, cik šausmīgs tavs likten's" un "Pērses krasts", ātri bilstot, ka var saukt vēl un vēl. Kaut arī pirksti vairs nav tik veikli kā jaunībā, Lucija arvien vēl spēlē cītaru.

Rokas plūst pāri stīgām viegli kā ūdens

Lucija atklāj receptes, ko darīt, ja aizkrīt balss, bet jābūt ierindā. Tad nu tiek gatavotas sen zināmas zāles. Silts alus ar olu vai piens ar aitu taukiem. Vēl pirms katras uzstāšanās vai muzicēšanas jāparūpējas par saviem tautu tērpiem, lai būtu tīri un sagludināti. Viņa smeij, ka daži, vērojot cītaras spēli, teikuši, ka viņas pirksti pāri tās stīgām plūst tik viegli kā ūdens. Par Lucijas dzīvi un radošo darbošanos nemateriālās kultūras lauciņa saglabāšanā varētu runāt daudz. "Lucija kopj un organizē dziedāšanu maija mēnesī pie krusta Slobodā, kas pastāv jau 200 gadu Dievmātes Marijas godam. Reizēm gāja dziedāt pie Slobodas kapu krusta, jo tas sanāk tuvāk, bet, ja salasās lielāks pulciņš, tad, protams, pie krucifiksa. Tagad pie krucifiksa dzied kopā ar Baltinavas etnogrāfisko ansambli," vēsta Balvu reģiona kultūrvēstures datu bāzē pieejamā informācija. Lucijai Keišai spēku ziedēt cauri gadiem dod dzimtas saknes, kuplo arī lapotne, jo viņai jau ir astoņi mazbērņi, kuriem arī dziesma un muzicēšana nāk līdzī mantojumā.

Lappusi sagatavoja Z. Logina

Konference

Iesaka nomērit pat sešpadsmit reizes

Nu jau aizvadītā gada nogalē gandrīz 60 mūspuses novadu sievietes satikās Latvijas Lauku sieviešu apvienības rajona sieviešu biedrības "Rudzupuķe" 8.sieviešu konferencē. Tā bija pārdomām un jaunām atziņām bagāta pirmssvētku diena, rikota ar aģentūras "Ziemeļlatgales biznesa un tūrisma centrs" vadības atbalstu.

"Ja no šī pasākuma jūs, katra sieviete, aiziesiet mājās kaut vai ar vienu ideju, vienu atziņu vai labu domu, tad šī diena jums un mums nebūs bijusi tukša. Novērtējiet to, ka sakari un pazišanās biznesā ir svarīga lieta," konferencē teica biznesa un tūrisma centra direktore Inta Kaļva.

Foto - M.Sprudzāne

Pašražoti labumi. Konferences diena iesākās ar sveicieniem un mājražotāju tirdziņa apmeklējumu. Balveniete Dagnija piedāvāja pašas gatavotu un glīti noformētu saldumu paciņas - dažādus našķus, ar ko papildināt dāvaniņas. Savukārt Rutta Silauniece (foto) bez tik pazīstamā pašražotā medus burciņām pievērsa uzmanību pašražotajiem jaunumiem – propolisam spirtā un bišu maizei, ko sarūpējis bitenieks Jānis. Biškope ir pārliecināta, ka medus produktu preparāti palīdz nostiprināt veselību un uzveikt kakla vai deguna iekaisumus.

Foto - M.Sprudzāne

Apģūst ko jaunu. Konferencē bija atvēlēts laiks arī radošo darbnīcu pasākumiem. Filcēšanas nodarbību (foto) vadīja Larisa Berne, interesantu svētku dekoru meistarošanu ierādīja Iveta Gabrāne, bet par to, kā vairot skaistumu, pastāstīja Maruta Castrova.

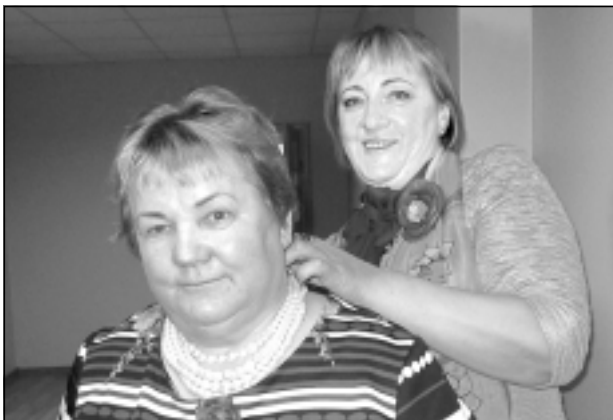

Foto - M.Sprudzāne

Priecīgas satikšanās. Skaidrīte Zizlāne (no kreisās) no Kubuliem sarunā ar Ilonu Džiguri atklāja, ka sen nav bijusi tik jaukā pasākumā. Pašai prieks, ka saposusies un izgājusi ārpus mājas. Viņa savā ģimenē joprojām audzina pieņemtus bērnus un aizvien gatava dalīties atziņās, cik grūti vai viegli tas ir.

Foto - Z.Logina

Kuplā pulkā. Konferencē satikās aptuveni 60 mūspuses novadu sievietes. Ar dāvanām bija ieradušies vīrieši - Balvu novada domes priekšsēdētājs A.Kazinovskis, Saeimas deputāts J.Trupovnieks. Sirsnīgu uzrunu teica mācītājs Mārtiņš Vaickovskis.

Foto - Z.Logina

Latvietības simbols. Konferencē piedalījās kupls "Tilžas rūķiņu" pulciņš – 11 rokdarbnieces. Pulciņu vada meistare Astrīda Krainā. Konferencē viņa pati starp pārējām izcēlās, tērpusies tautastērpā. Astrīdai mājās ir divi pašas darināti tautastērpi. Ziemeļlatgales tautastērpam (foto) vēl jāpabeidz villaine, un tad tas būs nokomplektēts pilnībā. Astrīda uzskata, ka katrai sevi cenošai sievietei vajadzētu censties sarūpēt šādu tērpu. Latviešiem taču ir daudz godu un svētku, kuros iederas saposities tieši tautastērpā. Konferencē viņa izrādīja trīsmetrīgo pašas arasto Lielvārdes jostu, ko gandrīz visi pazīst tās īpašo ornamentu dēļ. Daudzi tic un piešķir jostai maģisku un simbolisku jēgu.

Foto - Z.Logina

Aktivistes. 8.Lauku sieviešu konferences organizatoriskos pūliņus bija uzņēmusās Maruta Paidere un Inta Kaļva. "Esiet labā noskaņojumā, labvēlīgi viens pret otru, kā arī noteikti ieklausieties idejās un padomos, ko dzirdēsiet konferencē," klātesošajiem vēlēja centra direktore Inta Kaļva. Viņas atziņa, ka tagadējos laikos uzņēmējiem jānodarbojas pēc principa – vismaz sešpadsmit reizes jānomēra un tikai tad jānogrēž. Jo kļūt par uzņēmēju, iepriekš visu kārtīgi izplānot un pēc tam gūt panākumus - tas patiešām ir ļoti grūts uzdevums. Savukārt Maruta Paidere atcerējās rajona sieviešu biedrības "Rudzupuķe" darbības svarīgākos panākumus. Sievietēm bijuši ļoti dažādi veiksmes stāsti, starp kuriem vieni no pamanāmākajiem - uzvaras radošajos konkursos. "Mūsu sievietes ir pamanītas gan savā pagastā, gan viņu vārdi izskanējuši darbīgāko veiksminieču pulkā Latvijas mērogā," konferencē atgādināja M.Paidere.

Foto - Z.Logina

Dalās pieredzē. Interesants un pārdomāms bagāts bija būvmateriālu ražotājfirmas SIA "Sakret" direktora Andra Vanaga stāstījums. Viņš stāstīja, ko nozīmē uzņēmuma iekšējā un ārējā komunikācija, kāpēc svarīgi to zināt un kā to pielietot praksē. "Jebkuram uzņēmējam svarīgākais ir, lai viņa saražoto precī nopērk. Bet, ja nemācēsīm par sevi pastāstīt un iepazīstināt ar savu ražojumu, klienti jums paies garām un neko nenopirks. Bet jūs uzņēmumam nebūs ienākumu," viņš skaidroja tik vienkāršo un reizē sarežģīto lietu.

Pieder viens otram

Par skaistu tradīciju kļuvis gada nogalē, isi pirms Ziemassvētkiem, godināt Balvu novada Zelta pārus. Šogad Balvu novada Dzimtsarakstu nodaļā pieņemšanā pie novada domes priekšsēdētāja Andra Kazinovska pulcējās deviņas stiprās ģimenes no 178 pāriem, kas 1965.gadā laulību reģistrēja tagadējā Balvu novada teritorijā. Šo ģimeņu stūrakmens balstīts uz mīlestību, cieņu, iecietību, čaklumu un bērnu sirdssiltumu. Tās ir mūsu novada Zelta fonds un lepnums, kas svēto laulību solījumu sev turējušas jau 50 gadus. Priekšsēdētājs Andris Kazinovskis katram pārim pasniedza Balvu novada domes augstāko apbalvojumu - Atzinības rakstu "Par augstu morāli - ētisko un tikumisko vērtību uzturēšanu ģimenē un sadzīvē, par dzīves gudrības un pieredzes nodošanu jaunajām Balvu novada iedzīvotāju paaudzēm un sakarā ar 50 gadu kopdzīves jubileju".

Saņem Laulības apliecinību. Tāpat kā citi pāri, arī LUDMILA un KONSTANTĪNS LOGINI no novada dzimtsarakstu nodaļas vadītājas vietnieces Santas Kulešas saņēma Laulību apliecinību zelta vākos nu jau ar mūsu brīvās, neatkarīgās Latvijas simboliku. Ludmila un Konstantīna kopīgais dzīvesstāsts sākās drīz pēc tam, kad Balvos uzcēla gaļas kombinātu. Konstantīns atminas, ka sākumā kombinātā trūka speciālistu, tādēļ tos darbā uz Balviem norīkoja no tehnikumiem Latvijā un arī no visas Padomju Savienības: "Manu sieviņu arī atsūtīja no tehnikuma Ļeņingradā. Gadījās tā, ka Ludmila gaidīja kārtu, kad ienākt pie direktora, lai pavēstītu, ka viņa ieradusies darbā, tai brīdī arī es tur biju. Tā arī viss sākās. Drīz vien iesniedzām laulību pieteikumu un 8.maijā svinējām kāzas. Sākumā plānojām apprecēties tikai liecinieku klātbūtnē, tāpēc liels bija mūsu pārsteigums, kad uz laulību reģistrācijas ceremoniju ieradās viss ceha kolektīvs. Svinības izdevās godam!" Šis Zelta pāris gadu mijā vēlēja visiem satikties Dimanta kāzās, ar smaidu piebilstot, ka tas gan novada domei izmaksās dārgāk, jo dimants taču vērtīgāks par zeltu.

Pasniedz īpašo balvu. Jau vairākus gadus pieņemšanā pie novada domes priekšsēdētāja pasniedz īpašu statuju, kuras pamatnē iegravēts Balvu novada ģerbonis, katra pāra vārds un uzvārds. Tādu saņēma arī MARUTA un PĒTERIS BUKOVSKI, kuri viens otram "jā" vārdu teica 6.novembrī. Maruta stāsta, ka viss sākās pavisam vienkārši: "Kādudien pie manis ciemos atbrauca labākā draudzene Anita ar draugu Ivaru, kurš līdzīdīgi paņēma savu draugu Pēteri. Viņš arī vēlāk kļuva par manu nākamā vīru... Vēl mūsu kompānijai vienmēr labprāt piebiedrojās mans brālis Jānis ar draudzeni Annu. Tā visi kopā turējāmies un arī precējāmies gandrīz reizē - jūlijā, septembrī un novembrī. Kāzas bija lielas, svinējām, kā ierasts, divas dienas. Tā dzīve arī pagājusi. Mēs, lūk, jau Zelta kāzas sagaidījuši, bet tie abi vīri jau diemžēl viņšaulē."

Sievu nolūko pa logu. ĒRIKU un VOLDEMĀRU MĀRTUŽUS dzīves ceļš sveda kopā laikā, kad Voldemārs starpkolhozos strādāja par šoferi. Tolaik viņš ar draugu dzīvoja vienā istabīnā un abi bieži mēdza noskatīties pa logu uz divām meitenēm, kuras pusdienlaikā vienmēr gāja garām. "Un viena no viņām man sāka iepatīties. Atceros, kā viendien ar draugu nostājāmies pie spoguļa un konstatējām, ka jau esam gana veci un ir pēdējais laiks precēties. Sākām abām meitenēm pastiprināti pievērst uzmanību un drīz vien ar divu nedēļu starpību abi ar draugu svinējām kāzas," par savas ģimenes pirmsākumiem pastāstīja Voldemārs. Tagad viņa un dzīvesbiedres lielākā aizraušanās jeb, kā paši saka, hobijs, ir lauki, kur darba pietiek vienmēr. Taču palīgā atbrauc bērni, mazbērni un arī mazmazmeitiņa.

Zelta "rūgts"! Pēc klātesošo lūguma un uzstājīgā sauciena, tāpat kā pirms 50 gadiem, līgavaiņi noskūpstīja līgavas. "Rūgts!" bija arī ĻUBOVAI un ĒVALDAM PUKIEM, kuri par laulātajiem kļuva 3.jūlijā. Stāstot par savu satikšanos, Ļubova smaidot vaļširdīgi atzina, - pie visa vainīgs gaļas kombināts: "Man bija tikai 17 gadi, kad kā jaunā speciāliste no Rīgas atbraucu uz Balviem - uz mazu pilsētiņu, par kuru nezināju neko. Jau pašā pirmajā dienā satiku Ēvaldu. Ienācu istabīnā, kuru man ierādīja kopmītņu komendants, un tur sēdēja jauns puisis - elektriķis, kurš laboja rozeti. Sataisīja un aizgāja, bet pēc pāris stundām atgriezās un paziņoja, ka grib ar mani iepazīties," atminas Ļubova. Pēc diviem gadiem, kad viņai jau bija 19, bet Ēvaldam 25 - viņi nolēma mīt laulību gredzenus un viens otram teica „jā” vārdu. Pēc kāzām Ļubova Jelgavas akadēmijā apguva ekonomista specialitāti un turpināja darbu Balvu gaļas kombinātā, kas visus 34 darba gadus bija viņas pirmā un vienīgā darbavieta. "Tā tā dzīve nodzīvota - izaudzināti bērni, sagaidīti mazbērni. Tas arī ir mūsu lielais prieks," atzina Ļubova.

Svinīgais paraksts. Zelta pāru Goda grāmatā parakstījās arī SILVIJA un PĒTERIS RUDZEIŠI, kuri par vīru un sievu kļuva 5.jūnijā Balvos. Viņu liktenīgā tikšanās notika kādā Jaungada ballē kultūras namā, bet jau pēc dažiem mēnešiem - maijā - Silvija un Pēteris nolēma - pienācis laiks veidot kopīgu ģimeni. "Un kāzas mums bija dubultās. Vienā dienā sarakstījāmies dzimtsarakstu nodaļā, bet jau nākamajā *pa kluso* salaulājāmies Viļakas baznīcā. Toreiz bija tādi laiki un citādāk nemaz nevarēja," atminoties ģimenes pirmsākumus, teica Silvija, kura daudzus darba gadus nostrādājusi Balvu gaļas kombinātā par vetārsti. "Tā to dzīvīti esam nodzīvojuši - es ģimenē vienmēr esmu bijusi *šustrāka*, savukārt Pēteris mierīgāks un nosvērtāks. Izaudzinātas divas meitas, ir arī divas mazmeitas," pastāstīja Silvija.

Kāzu datumu neaizmirsīs nemūžam! IRĒNA un JEVGENIJS KAŠI, abi būdami baltinavieši, kopīgo ģimenes pavardu sāka veidot dzimtajā pusē. Irēna atminas: "Toreiz katru rītu gāju uz grāmatvedības praksi kantori, bet Jevgenijs strādāja par šoferi. Un vienmēr kaut kā tā divaini sagadījās, ka viņš tieši tajā laikā, kad biju ceļā uz darbu, brauca ar *bobiku* man garām. Tā arī iepazīnāmies, bet pēc diviem gadiem svinējām kāzas. Nudien neatceros, kurš par mūsu ģimenes dibināšanas dienu izvēlējās 31.decembrī, taču šo datumu atcerēšos uz mūžu. Iedomājieties - laukos elektrības nav, sniegš, ceļi netīrīti. Kāzas svinējām gan manās, gan vīra mājās, un piedzīvojumu netrūka. Pirmajā kāzu naktī putenis tā pieputināja pagalmus, ka netikām ārā no mājas, bet pie vīra visi jau gaidīja kāzīniekus. Nez no kurienes kāds sadabūja 14 zirgu pajūgus, ar kuriem tomēr tikām tālāk. Cik tur tā prieka no šāda pasākuma bija, nezinu, taču visi palika apmierināti."

Uz skolu veda ar motorolleru. GAIDA un PĒTERIS ĶAUĶI savu ģimenes pavardu izveidojuši, pateicoties radu būšanai. Tolaik Gaida strādāja sovhozā par brigadieru un mācījās. "Iepazināmies 1963.gadā, pateicoties manai māsicai. Un kad iepazīnāmies, pārgāju mācīties uz neklāties nodaļu, jo nekādu klātieni vairs nevajadzēja," atminas Gaida. Viņa abu cerēšanās laiku atceras ar smaidu uz lūpām. Un kā nu ne, - uz mācībām Stāmerienā Pēteris viņu veda ar motorolleru. Toreiz jaunajiem netraucēja ne aukstums, ne lietis, ne vējš... Tad pienāca 1965.gada 27.novembris, kad viņi kļuva par oficiālu ģimeni. "Kāzu diena atnāca ar lielu aukstumu un sniegu, taču tas netraucēja lauku mājās visiem 70 kāzu viesiem lustēties no sirds. Tā 50 gadi kopā nodzīvoti. Izaudzinātas 2 meitas, ir 4 mazbērni. Ja atceras visu, kas reiz piedzīvots, jāsaka, ka tagad ir zelta laiki. Galvenais, lai tikai būtu miers, veselība un satiecība visiem," vēlēja Ķauķu pāris.

jau piecdesmit gadus

Novada prieks un lepnums. Zelta pāru pieņemšanā kopā ar novada domes priekšsēdētāju Andri Kazinovski un dzimtsarakstu nodaļas vadītāju Svetlanu Romanovsku nofotografējās (no kreisās) Irēna un Jevgeņijs KAŠI, Maruta un Pēteris BUKOVSKI, Ērika un Voldemārs MĀRTUŽI, Ludmila un Konstantīns LOGINI, Ļubova un Ēvalds PUKI, Gaida un Pēteris ĶAUĶI, Veneranda un Jānis ĻUBKAS, Silvija un Pēteris RUDZEIŠI, kā arī Lidija un Daniels KIVKUCĀNI.

Viss sākās ar radu kāzām. Arī VENERANDA un JĀNIS ĻUBKAS, tāpat kā pārējie Zelta pāri, roku rokā, plecu pie pleca draudzīgi noslojojuši līdz savai zelta jubilejai. Bet sākās viss ar radu kāzām. “Jāņa māsiņa precējās ar Venerandas brālēnu – tas viss notika Īdeņā, pie Gaigalavas. Tur arī sapazināties. Jānis toreiz strādāja Balvos *elektrotīklos*, es - Upītē skolā un paralēli mācījos Liepājā neklātienē. Sākumā, protams, viens pie otra braucām ciemos, bet vienā brīdī sapratām, ka pietiek braukāt - jāprecas. Tā 22.maijā svinējām kāzas. Jānis ne dzēra, ne pipēja, bija labs un ļoti saimniecisks puisis, kurš nācis no laukiem,” stāsta Veneranda. Gadu pēc kāzām piedzima dēls, pēc tam arī otrs, Ļubku ģimene mainīja dzīvesvietas, līdz pārcēlās uz Kubuliem, kur joprojām saimnieko 1989.gadā dibinātajā zemnieku saimniecībā. “Tā arī dzīvojam – brauc bērni, mazbērni palīgā un no darba nebaidās, par ko prieks. Paši arī saimniekojam - lai arī samazinājām liellopu skaitu, sagādāta tehnika, turam cūkas, ir sava kautuve. Cik ilgi vēl strādāsim, nezinām, bet darām, ko varam,” pastāstīja Veneranda un Jānis.

Brīdis Zelta rozei. “Kas to lai zina, cik šie brašie, skaistie vīriēši 50 gados izbrādājuši puķu dobju, kas zina, cik ceriņu salauzuši un atnesuši sievietēm uz mājām ne tikai tad, kad bija mazliet nogrēkojušies, bet arī tāpat vien, jo mīlestība bez puķēm nemaz nevar pastāvēt,” uzrunājot pārus, teica Svetlana Romanovska. Viņa kungiem kā simbolu pasniedza zelta rozi un aicināja to dāvēt dzīvesbiedrēm kā daļiņu no savas mīlestības.

Noskatīja jau pirmajā dienā. LIDIJA un DANIELS KIVKUCĀNI viens otru satika laikā, kad strādāja ceļu daļā. Lidiju toreiz no Politehniskā institūta Rīgā nosūtīja uz praksi Balvos. “Atceros, viņa ienāca kabinetā un pajautāja, kur atrast priekšnieku. Es parādīju, un ar to arī viss sākās. Līdz vienā dienā sievasmāte pateica, - tā, draugi, nāk ziema, ir cūciņa un tītari, nav ko gaidīt, jāriko kāzas. Sarīkojam arī. Tās notika sievas pusē – netālu no Rogovkas. Toreiz dikti daudz sniega bija sasniedzis, bet tas netraucēja nevienam lustēties. Spēlēja kapela, un jautrība sīta augstu vilni teju trīs dienas,” atmiņās kavējās Daniels. Kopā ar sievu viņš izaudzinājis trīs bērnus, ir septiņi mazbērni. Labprāt jau paauglētu arī kādu mazmazbērnu, bet, kā stāsta Lidija, jaunie tik skatās viens uz otru, un mazmazbērnu kā nav, tā nav. Atliek tikai gaidīt.

Muzikāls sveiciens. Zelta pāri savu stafeti jaunajai paaudzei nodevuši drošās un stiprās rokās, jo Balvu novadā ir daudz labu ģimeņu, kurās aug krietni un talantīgi bērni. Ar skanīgo balsi un aizkustinošajām dziesmām Zelta pārus priecēja Laicānu ģimenes jaunākā atvase Dagmāra, kura dziedāja Dāvja Lāpāna muzikālajā pavadījumā.

Pasākuma vaininieces. Jau divpadsmito gadu dzimtsarakstu nodaļas kolektīvs rūpējas, lai Zelta pāru godināšana izdotos sirsnīga un jubiliāriem paliktu atmiņā jo ilgi.

Pirmais tosts - no novada priekšnieka. Kā jau kāzās pieņemts, neiztika arī bez laba vēlējumiem. Novada domes priekšsēdētājs Andris Kazinovskis klātesošajiem uzsauc pirmo šampanieša glāzi un teica pirmo tostu, vēlot mieru pasaulē un katram sirdi, bet Zelta pāriem - turpmākajos gados saldu dzīvošanu.

Svētku kūka. Ne visi kāzu pāri pirms 50 gadiem varēja atļauties lielas kāzas ar grezniem galdiem un kuplu viesu pulku, tādēļ novada pašvaldība un Dzidras

Sērmūkšas uzņēmums parūpējās, lai dienā, kad godināja kāzu jubiliārus, viss būtu.

S.Karavoičika, A.Kirsanova foto

Personība

Mācās būt vēl atraisītāks

Viļakas Valsts ģimnāzijas absolvents NORMUNDS ORLOVS labi pazīstams daudziem Viļakas puses iedzīvotājiem. Kultūras pasākumu apmeklētāji ne reizi vien novērtējuši puīša literāro un arī muzikālo talantu. Šogad viņa sacerētā viņšaulē aizgājušajai Viļakas Valsts ģimnāzijas direktorei Ilzei Strapcānei veltītā dziesma "Uguns taureņi" izpelnījiesies "Zelta Zivtiņas" talantu konkursa žūrijas atzinību, bet, atzīmējot Latvijas Valsts dzimšanas dienu, jaunajam dzejniekam un dziesminiekam pasniedza Viļakas novada Atzinības rakstu nominācijā "Kultūra" par spilgtu un radošu devumu dzejā un mūzikā.

Pavasari absolvēji ģimnāziju. Ar ko nodarbojies šobrīd?

- Dzīvoju Rīgā, mācos Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledžā mūzikas menedžmentu.

Kādā vecumā sajūti vajadzību rakstīt dzeju?

-15 gadu vecumā sapratu, ka varu rakstīt. Pirmās grūdiens notika septembrī, dzejas dienu laikā, kad latviešu valodas un literatūras skolotāja Sarmīte Šaicāne uzdeva man nolasīt dzeju. Izvēlējos Imanta Ziedoņa "Epifānijas". Tās lasot, sajūtu iedvesmu un sāku rakstīt...

Vai vēl atceries, kāds bija Tavs pirmais literārais darbs?

-Tas bija filozofisks īsprozas darbs ar nosaukumu "Dzīve". Kad parādīju to skolotājai, viņa nobrīnījās un pajautāja, vai tiešām pats to esmu uzrakstījis? "Neticami, tas ir ļoti labs darbs, tev jāturpina rakstīt!" viņa teica. Šie viņas vārdi deva man spēku turpināt. Pēc kāda laika, jau mācoties 10.klasē, no īsprozas tomēr pārslēdzos uz dzejisku prozu, nostiprinoties tieši šajā jomā.

Par ko bija Tavi pirmie dzejoļi un par kādām tēmām raksti tagad? Vai tās gadu gaitā mainījušās?

-Tēmas patiesībā nemainās. Biežāk rakstu par savām iekšējām sajūtām, to, ko izjūtu dotajā brīdī. Mana dzeja ir skumja. Uzrakstot un atstājot šīs emocijas uz papīra, kļūst vieglāk. Lai gan tēmas nav mainījušās, pati dzeja kļuvusi smagāka un dziļāka.

Kādos brīžos visbiežāk Tevi apciemo mūza?

-Vakaros. No rīta vai dienā tas notiek retāk, bet vakaros varu uzrakstīt pat divus vai trīs darbus. Tas atkarīgs no iedvesmas un vēlmes rakstīt.

Tavi dzejoļi top ātri, vai arī kādreiz piemēklē radošās mokas, kad iekšā ir, bet ārā nenāk?

-Agrāk darbi radās ātri. Tagad reizēm rakstu, bet doma kaut kur vidusceļā apstājas un vairs nespēju... Tad to pametu pusuzrakstītu, jo, ja turpināšu un sevi piespiedīšu, nekas labs tāpat neiznāks.

Varbūt pēc kāda laika mēdz atgriezties pie aizsākta dzejoļa, lai to pabeigtu?

-Dažkārt jā. Reizēm iedvesma atnāk un jūtu, ka spēju pabeigt savulaik iesākto domu. Bet ir darbi, kurus tā arī nekad nepabeidzu.

Kā Tu apkopo savus darbus? Varbūt kāds no Taviem dzejoļiem ir publicēts?

-Tos visus uzglabāju datorā, atsevišķās mapītēs. Publicēties nepublicējos. Retu reizi ievietoju kādu dzejoļi savā dienasgrāmatā portālā "draugiem.lv". Vienīgo reizi desmit mani dzejoļi publicēti Viļakas novada 720-gadei veltītajā dzejas krājumā "Dvēseles aka".

Pats arī lasi dzeju? Kuri ir Tavi mīļākie autori?

-Dzeju lasu daudz. Man neinteresē stāsti. Lai arī saprotu tur ielikto domu, dažkārt man kļūst garlaicīgi. Bet dzejā doma izstāstīta īsi un lakoniski. No latviešu dzejniekiem man vismīļākie ir Ojārs Vācietis un Imants Ziedonis.

Kādas atsauksmes par saviem dzejoļiem saņem no draugiem un vecākiem?

-Draugi mani atbalsta un slavē piebilstot, ka mana dzeja ir pārāk skumja un liriska, nostalgiska. Nereti viņi man iesaka vairāk pievērsties pozitīvajam. Bet, ja mainīšu stilu, pazaudēšu sevi. Labāk pievērsos tam, kas ir mans, un mans ir liriskais, skumjā izprašana...

No kurienes Tev šis radošais gēns? Varbūt kāds no vecākiem vai tālākiem senčiem bijis dzejnieks vai muzikants?

-Šķiet, ka ne. Zinu, ka mamma un tētis jaunībā dziedāja, bet par savu priekšteču literārajām dotībām neko neesmu dzirdējis. Savā dzimtajā laikā esmu pirmais, kurš pievērsies

Foto - A.Krisanovs

Gatavs jaunām iespējām. Radošais jauniešs Normunds Orlovs turpina attīstīt savus talantus, mācoties Latvijas Kultūras koledžā. Jauno - 2016. - gadu viņš sagaidījis ar cerībām īstenot vairākus senlotos sapņus – ierakstīt kādu no savām dziesmām un publicēt dzejoļus.

dzejas un dziesmu sacerēšanai.

Vecāki atbalsta Tavu profesijas izvēli?

-Sākumā neatbalstīja, sakot: "Kultūra, tie jau tādi bohēmisti..." Bet tagad piekrīt - labi vien ir, ka iestājos kultūras koledžā, jo tas man ļauj attīstīties. Viņi redz, ka tas man patīk. Sākumā vecāki vēlējās, lai studēju medicīnu.

Varbūt tomēr vajadzēja izvēlēties medicīnu? Būtu stabils, ienesīgs darbs visam mūžam?

-Iekšēji jutu, ka varētu studēt arī medicīnu, tomēr vienalga kultūra man ir tuvāka.

Kurš no Taviem dzejoļiem ir pašam vismīļākais?

-Nevienu nevaru īpaši izcelt. Tomēr vairāk patīk dzejas rindas, ko pārvērsu dziesmās. Pievienojot tām melodiju, tās kļūst skanīgākas.

Kas veicināja vēlmi sacerēt ne tikai dzeju, bet arī dziesmas?

-Ja dzeju sāku rakstīt, mācoties 8. klasē, pirmo dziesmu sacerēju 9. klasē, 1.semestra beigās. Sākums bija īpatnējs. Kad kaimiņiene iedeva palasīt savus darbus, uzzināja iedvesma un uzrakstīju dzejoļi. Pēc kāda laika, paņēmis ģitāru, sāku spēlēt, veidot melodiju, savienojot to ar vārdiem. Rezultātā iznāca dziesma. Kad parādīju savam ģitārspēles skolotājam, viņš nespēja noticēt, ka to sarakstīju pats. Daudzi neticēja, bet mana literatūras skolotāja teica: "Es zināju, ka beigu beigās tev tas sanāks!"

Kāda ir Tava muzikālā izglītība?

-Mūzikas skolā mācīties neesmu. Četrus gadus apmeklēju ģitāristu pulciņu Viļa Cibuļa vadībā. Bet ar dziedāšanu nodarbojos kopš četrus gadu vecuma. Mana pirmā vokālā pedagoge bija Elita Logina. Sāku dziedāt jau bērnudārzā un turpināju skolā.

Ar kādiem saviem līdzšinējiem darbiem lepojies visvairāk?

-Lepojos ar dziesmu "Uguns taureņi", ko uzrakstīju, iedvesmojoties no skumja brīža, kad mūžībā aizgāja Viļakas Valsts ģimnāzijas direktore Ilze Strapcāne, jo šo dziesmu uzrakstīju par godu viņai. Sajutu spēku un uzdrīkstēšanos prezentēt to arī citiem, un man palaimējās iekļūt "Zelta Zivtiņas" talantu konkursa finālā, kas šogad notika Jūrmalā. Finālā mēs bijām tikai divi pretendenti no Latgales. Biju ļoti gandarīts, ka ar šo dziesmu spēju parādīt ne tikai sevi, bet arī cita cilvēka iekšējo pasauli un sajūtas.

Kādiem vēl notikumiem bagāts Tavā dzīvē bijis aizvadītais 2015. gads?

-Šis gads bijis jaunām emocijām un notikumiem pilns. Pabeidzis skolu, izvēlējies turpināt mācības kultūras koledžā, jo tā ir mana joma, tā mani saista. Man pat grūti aprakstīt atmosfēru, kurā atrodos, mācoties šajā skolā. Tur mani uztver kā radošu personību, un arī apkārt ir līdzīgi, radoši domājoši cilvēki. Prieks, ka arī vecie draugi nekur nav pazuduši, joprojām uzturam sakarus. Patīkami ir atskatīties arī uz Viļakas Valsts ģimnāzijas kultūras jomā un tagad arī kultūras

koledžā paveikto.

Vai kultūras koledžā pavadītā pusgada laikā esi mainījies?

-Esmu, bet mainījies uz labāko pusi. Esmu kļuvis vēl atraisītāks, nebaidos vēl vairāk parādīt savu radošumu. Mācoties skolā, īpaši pamatskolā, biju vairāk sevi ierāvis, baidoties kaut ko izrādīt uz āru, jo raizējos, ko par mani padomās citi. Vidusskolā jau biju pašpārliecinātāks. Bet kultūras koledžā vēl vairāk attīstīju pārliecību, ka vajag parādīt sevi, nevajag slēpt to, kas ir mani.

Vai Tev patīk dzīvot Rīgā?

-Godīgi sakot, nē. Tur viss notiek steigā, cilvēki skrien, apkārt valda burzma. Man vairāk patīk miers un klusums, stabilitāte, nemīlu steigu. Pilsētā iegūtais nogurums jūtams pat domu līmenī, jo vakarā pārnāku mājās pilnīgi izsmelts.

Ja kāds vēlētos paklausīties Tavas dziesmas un palasīt dzeju, kā to varētu izdarīt?

-Internētā atrodama mana dziesma "Uguns Taureņi", ko ierakstījām konkursam, bet dzejoļus var izlasīt manā dienasgrāmatā "draugiem.lv". Daži no dzejas darbiem publicēti arī "satori.lv". Vēl viena iespēja – izlasīt krājumā "Dvēseles aka" publicētos dzejoļus.

Kā Tu domā, vai aizraušanos ar vārsmošanu un dziesmu sacerēšanu saglabāsi visa mūža garumā?

-Domāju, ka tas būs uz mūžu, jo negribu zaudēt to, ko jau esmu ieguvis. Tas ir brīnišķīgi, ja varu izpausties radoši. Vienīgi, laikam ritot, gribu aizvien vairāk pilnveidoties.

Ko darīsi, kad mācību gadi kultūras koledžā būs aiz muguras?

-Domāju, turpināšu mācīties. Iespējams, studēšu Latvijas Kultūras akadēmijā. Pagaidām vēl neesmu izlēmis.

Kādreiz plāno atgriezties Viļakā, vai tomēr mērķēsi uz augstākiem plauktiem?

-Gribētos jau mērķēt augstāk, tomēr labprāt veidotu kaut ko arī Viļakā. Ja redzēšu te iespēju attīstīties, iespējams, atgriezšos.

Cik bieži atbrauc ciemos uz dzimto pusi?

-Agrāk braucu biežāk, tagad vairs ne tik – pāris reizes mēnesī, jo ceļš ir tāls un dārgs.

Atklāsi nākamā gada radošās iecerēs?

-Mans sapnis ir ierakstīt kaut vienu savu dziesmu un publicēt dzejoļus. Tie ir divi sapņi, ko vēlos realizēt, jo katru gadu aizvien esmu to atlicis.

Vai esi jau spēris kādu soli, lai piepildītu šo vēlmi?

-Jā, esmu interesējies par šīm lietām. Mani tagadējie skolasbiedri ir ļoti zinoši šajās sfērās. Mācos vienā fakultātē ar dziedātāju Madaru Grēgeri. Esmu lūdzis viņas padomu. Tāpēc ceru, ka varbūt šogad jau varēšu kaut ko publicēt un ierakstīt.

Ko vēl sagaidi no 2016.gada?

-Ceru uz labām sekmēm mācībās, gribu kļūt vēl radošāks, jo tas ir tas, ko vēlos. Būtu labi iegūt jaunas paziņas un jaunas iespējas....

Lappusi sagatavoja I.Tušinska

Jaunākie žurnālu numuri

Ilustrētā Pasaules Zinātne

⇒ Ledus ellē. Vairākus gadus Otrā pasaules kara laikā Sabiedroto kuģi kursē arktiskajos ūdeņos, lai piegādātu kara materiālus Padomju Savienībai. Jūrniekiem šie reisi ir īsta elle: vācu armija uzbrūk no gaisa, ar karakuģiem un zemūdenēm. Daudziem dzīvības laupa arī cits ienaidnieks – līdz pat mīnus 50°C nikns sals.

⇒ Aizmirsta tradīcija jaunajā gadā.

Pirms apsveikuma kartīšu, telefonu un datoru ēras Rīgā jauna gada sākšanos atzīmē ar īpašu tradīciju. 1. janvārī pilsētnieki personīgi dodas pie radiem, draugiem un paziņām un vēl viņiem laimi Jaunajā gadā.

⇒ Krustnešu galvaspilsēta sagrūst iekšējās cīņās. Ako ir pēdējā lielā krustnešu pilsēta Tuvojos Austrumos, kuru joprojām kontrolē kristieši. Tomēr iznīcības draudi nekavē itāļu tirgotājus, varaskārus krustnešus un vietējos valdniekus uzskāt nežēlīgas savstarpējās cīņas pilsētas likumotajās ieliņās.

⇒ Nogaršo, pirms dod to kungam! Inde ir tik populārs slepkavošanas ierocis, ka katram valdniekam vai diktatoram nepieciešama "pretinde" – personīgs ēdiena nogaršotājs. Taču tie izmantoti arī daudz jaunākos laikos un, iespējams, pat mūsdienās.

⇒ Leģendāra ekspedīcija. 19. gadsimta sākumā Francijas Ģeogrāfijas biedrība piesola 10 000 franku tam eiropietim, kurš pirmais sasniegs noslēpumaino un leģendāri turīgo pilsētu Timbuktu Āfrikā. Ekspedīcijā uz Eiropas ceļotājiem slēgtu pilsētu dodas skots Aleksandrs Gordons Leings.

⇒ Netīrais mirdzums. Te pazemo strādniekus, piemāna sadarbības partnerus, draud konkurentiem un manipulē ar cenām. 19. gadsimta dimantu biznesā godīgu metožu nemēdz būt. Tās visas palīdz uzņēmēja un politiķa Sesila Rodsa kompānijai "De Beers" kļūt par monopolistu šajā tirgū. "De Beers" labi zināms arī mūsdienās, un tajā strādā ap 20 000 darbinieku.

⇒ Vijolnieku pārdod verdzībā. Kādā 1891. gada dienā vergu tirgotāji nolaupta talantīgu vijolnieku Solomonu Nortapu un pārdod kā vergu.

Leģendas

⇒ Mana vieta pie klavierēm. Komponists un pianists Raimonds Pauls svin 80 gadu jubileju un ar filozofisku mieru un gandarījumu atskatās uz savu radošo un dzīves laikmetu.

⇒ Dubultnieku dažādās sejas. Literatūrā pastāv klasisks sižets par dubultniekiem, kurus nesaista asinsradniecība. Realitātē ne vienmēr dubultnieki ir būtnes no miesas un asinīm, un ne vienmēr par tādām kļūst no brīvas gribas.

⇒ Bada spēles. To, kā bads maina cilvēka izskatu un uzvedību, aprakstījuši un pieminējuši daudzi. Tomēr bijusi tikai viena reize, kad jautājums aplūkots zinātniski. Minesotas eksperiments sākās 1944. gadā.

⇒ Kokaīna krustmāte. Viens no bēdīgi slavenākajiem Kolumbijas narkobaroniem bija Pablo Eskobars, taču mazāk zināms ir fakts, ka viņam bija priekštece, vārdā Grizelda Blanco, kas nežēlībā pārspēja viriešus.

⇒ Brīvdienu ceļvedis. Noskatīties izrādi baznīcā, izkauties ar desām, vērot nāvēssoda izpildi vai bruņinieku turnīru, papļāpāt pie strūklakas, no kuras šļācas vīns? Viduslaiku pilsēta piedāvāja visdažādākās izklaides.

Citādā Pasaule

⇒ Ko Latvijai sola ugunīgā Pertiķa gads. Laiks drosmei. Kautrība un sentiments jāliek malā.

⇒ Mārītiņš Sirmāis: "Braukājot pa pasauli, gāju tempļos, īpaši Indijā, un vienmēr sajutu spēcīgu enerģētiku."

⇒ Iespēju horoskopi 2016. gadam. Laime nebūs naudā, pat ne tās daudzumā, bet laikā, ko varēs veltīt sev.

⇒ Zilēšana no saulgriežiem līdz Zvaigznes dienai. Pārticības pieburšana, nākotnes redzēšana un precinieka vilināšana.

⇒ Attiecību ABC. Kā vairot labās īpašības un neaplipt ar kaitīgiem ieradumiem.

⇒ Rakstnieces stāsts. Ziemassvētkos par mata tiesu no nāves.

⇒ Mistiski automobiļi. Apsēstas, nolādētas un spocīgas mašīnas apdraud savus īpašniekus.

Krustvārdu mīkla

Krustvārdu mīklu risinātāji, kuri pareizi atrisinājuši mīklu, ik mēnesi pretendē uz pārsteiguma balvu. Atbildes gaidām līdz 25.janvārim.

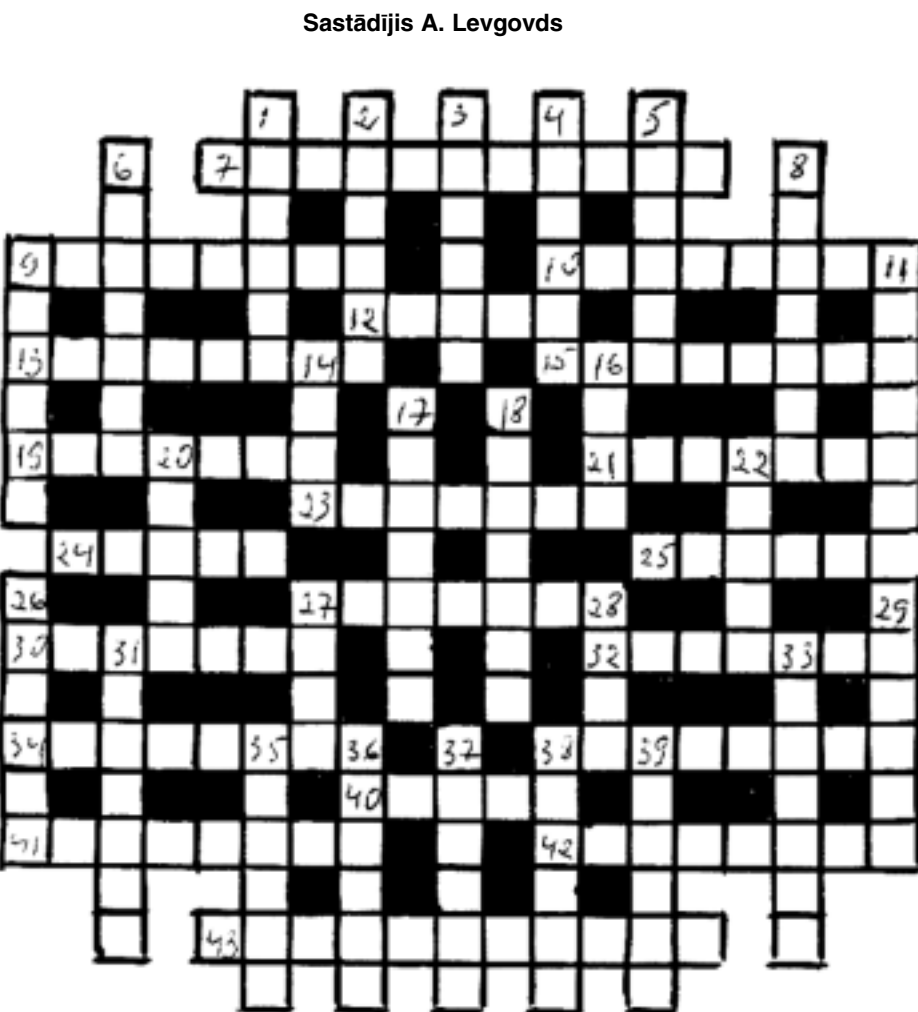
Decembra mīklu

atrisināja: A.Mičule, B.Ķise, O.Zelča (Tilža), E.Ķirsone, J.Usāns, U.Pozņaks, A.Lukumietis, D.Kivkucāns, L.Kivkucāne, J.Pošeika, Z.Pulča, A.Kravale, A.Kravālis, I.Dzergača, L.Baranovskis, D.Svarinskis, S.Vēvere, I.Puļa, M.Kacēna (Balvi), E.Leļeva (Kubulu pagasts), A.Vīcupa, A.Jugane (Vectilža), V.Ločmele (Lazdukalns), I.Homko (Medņeva), V.Dragune (Kuprava), I.Kudure (Viļaka), J.Lubāns (Briežuciems), D.Zelča (Krišjāņu pagasts).

Par decembra krustvārdu mīklas atrisināšanu balvu saņēma B.ĶISE no Tilžas. Pēc balvas griezties redakcijā.

Krustvārdu mīkla janvārī

Horizontāli: 7. Šarži. 9. Vaskam līdzīga masa sveču izgatavošanai. 10. Cēlgāze. 12. Noteiktais daudzums. 13. Ežmala. 15. Sporta laukums. 19. Sarkankrūtītis. 21. Virziens tēlotājmākslā 20.gs. sākumā. 23. Musulmaņu valdnieks Turcijā līdz 1922.gadam. 24. Norobežots laukums boksa cīņām. 25. Diennakts daļa. 27. Regula, rīcības likums. 30. Valodas vārdu krājums. 32. Maza, tumša vīnoga bez sēklām. 34. Visums. 38. Vājas, kalsnas. 40. Salikteņa daļa ar nozīmi "zvaigžņu". 41. Vārda un uzvārda pirmie burti. 42. Rīks zivju

ķeršanai. 43. Tēva radnieciskās attiecības ar saviem bērniem.
Vertikāli: 1. Jūras glezna. 2. Ādas josta. 3. Japānas ķirsis. 4. Rāpuļi bez kājām. 5. Auduma krāsošanas tehnika. 6. Varžu mazuļi. 8. Auga pazemes dzinums ar bumbuli galā. 9. Apdrošināšanas dokuments. 11. Sadauzīt. 14. Dzeltens nogulumiezis. 16. Audums matraču pārvilkšanai. 17. Persona, kas pārdod kādas noteiktas preces (mazumtirdzniecībā). 18. Aforisms. 20. Otrās brokastis. 22. Airi. 26. Brekši. 27. Pēdējā atdusas vieta. 28. Neredzīga. 29. Gaiļu "Iepnums". 31. Negatīvs vērtējums, spriedums. 33. Nemas, necik (sarunval.). 35. Istenībā esošas. 36. Ģimenes. 37. Meža "kaza". 38. Pieturzīme. 39. Sievietes galvassega.

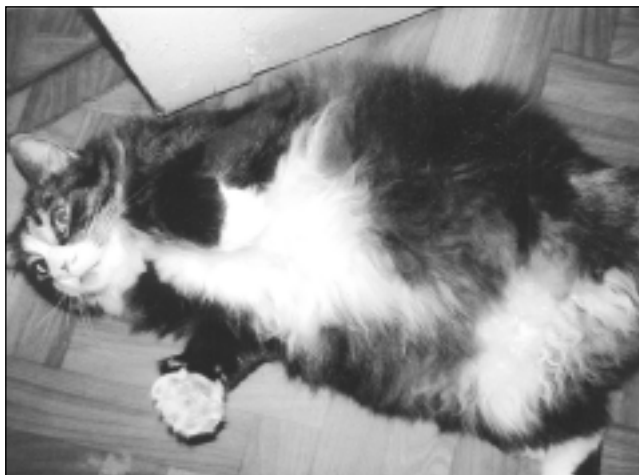
Decembra mīklas atrisinājums

Horizontāli: 2. Āva. 3. Stacija. 4. Matstikls. 7. Pasts. 9. Tikko. 11. Er. 12. Jā. 13. Plicis. 15. Kapars. 16. Brīnumsvēcīte. 17. Vagars. 19. Tramps. 22. Sniegbaltītes. 25. Eda. 26. Svinēt. 27. Tai. 28. Balets. 29. Salatētis.
Vertikāli: 1. Svecīte. 5. Titri. 6. Kaija. 8. Secen. 10. Kāpēc. 14. Simts. 15. Kavēt. 18. Gailē. 20. Mitra. 21. Padarīt. 23. Bet. 24. Lai.

Foto konkurss

Katra mēneša labākās fotogrāfijas autors saņems balvu. Fotogrāfijas var iesūtīt pa pastu – Balvi, Teātra ielā 8, LV-4501, vai elektroniski – vaduguns@apollo.lv. Pie foto obligāti norādāms vārds, uzvārds (vēlams - tālrunis).

Padodos! Iesūtīja Daniels Kivkucāns no Balviem.

Mirkļis pirms vakara pasacīņas. Iesūtīja Linda Daukste.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Zemessardzē

Kājnieku rotai pašiem savs standarts

Aizvadītā gada nogale Zemessardzes 31. Aizsardzības no masveida iznīcināšanas ieročiem (AMII) bataljona 1. Kājnieku rotas zemessargiem atmiņā paliks ar vēsturisku brīdi. Aizsardzības ministrijas Simbolikas, atribūtikas un heraldikas komisija apstiprināja jaunizveidoto rotas standartu un tagad mūspuses zemessargi var lepoties ar savu oficiālu vienotības simbolu – standartu ar visiem četriem mūspuses novadu simboliem.

Standarta izveidošanas iniciators un autors ir Zemessardzes 31. AMII bataljona 1. Kājnieku rotas komandieris kapteinis GUNTARS MEŽALS. Viņš stāsta, ka standarta izstrāde un apstiprināšana nozīmīga ne tikai ar to, ka šāds fakts noticis, bet tas mūspuses zemessargu vienībai ir pirmais šāda veida zemessargu vienojošais simbols visā tās pastāvēšanas vēsturē. Turklāt tas ir arī pirmais oficiāli apstiprinātais standarts visā 2. Zemessardzes novadā (kopumā Latvijā ir trīs Zemessardze novadi), kurā darbojas ne tikai mūspuses zemessargu vienība, bet vēl kopumā septiņi bataljoni ar trīs līdz piecām rotām katrā no tiem.

Jautāts, cik ilgā laikā standarts tapa, G. Mežals stāsta, ka ideja par šāda sim-

Standarta autors. Zemessardzes 31. Aizsardzības pret masveida iznīcināšanas ieročiem bataljona 1. Kājnieku rotas komandieris kapteinis Guntars Mežals demonstrē mūspuses zemessargu standartu.

bola izstrādi radās jau pirms kāda laika. Rotas komandieris arī piebilst, ka standarts izšūts Rīgā un tapis, pateicoties mūspuses zemessargu saziņotajai naurai.

Jāpiebilst, ka standarta oficiāli pasniegšana un iesvētīšana ar Nacionālo bruņoto spēku kapelāna līdzdalību notiks 30. janvārī 1. Kājnieku rotas sanāksmē Balvu Valsts ģimnāzijā. Tāpat

Zemessardzes 31. AMII bataljona 1. Kājnieku rotas komandieris G. Mežals aicina vietējās pašvaldības un izglītības iestādes ar zemessargiem aktīvi sadarboties arī 2016. gadā - zemessargi gatavi nodrošināt sabiedrisko kārtību pasākumos, ieroču un ekipējuma prezentācijās, kā arī atbalstīt sporta aktivitāšu organizēšanu. Sazināties var ar G. Mežalu, zvanot uz tālr. 29228719.

Foto - no personīgā arhīva

Foto - no personīgā arhīva

Jaunizveidotais standarts. Attēlā redzamā Zemessardzes 31. AMII bataljona 1. Kājnieku rotas standarta vienā pusē (attēls nr.1) redzami mūspuses četru novadu – Balvu, Viļakas, Rugāju un Baltinavas - simboli un devīze "DZIMTENE-GODS-PIENĀKUMS", otrā (attēls nr.2) – Zemessardzes simbolika. Jāpiebilst, ka sākotnēji uzraksts bija plānots latīņu valodā. Standarta izstrādes gaitā plāni gan mainījās un galarezultātā to rotā patriotiski vārdi latviešu mēlē. Nozīme ir arī krāsu izvēlei. Lai arī avīzē attēls ir melnbalts un izvēlētas krāsas nav redzamas, standarta pusē, kurā attēlots 1. Kājnieku rotas simbols, fona oranžā krāsa simbolizē aktivitāti un darbību. Pelēkais zobena asmens, pamatojoties uz pamatelementu skaidrojumu, liecina par piespiedu atturību un precizitāti. Savukārt uz leju vērsta zobena asmens simbolizē gatavību aizsargāties. Gluži pretējs skaidrojums būtu, ja asmens būtu pavērsts augšup. Tas liecinātu par gatavību uzbrukt.

Re, kā!

Mūspuses šoferi svētkos brauc prātīgi

No 23. decembra līdz 3. janvārim policija visā Latvijas teritorijā pastiprināti uzraudzīja ceļu satiksmes drošību – rīkoja profilaktiskus reidus, lai konstatētu transportlīdzekļu vadītājus, kuri spēkratus vada apreibinošu vielu ietekmē, kā arī kontrolētu, vai autovadītāji ievēro pārējos ceļu satiksmes noteikumus.

Valsts policijas Balvu iecirknī informēja, ka aizvadītās svētku dienas mūspusē pagāja salīdzinoši mierīgi - nav reģistrēts neviens nopietns pārkāpums, arī autovadītāju sēšanās pie stūres alkohola reibumā nav konstatēta. Savukārt trīs protokoli sastādīti par atrašanos alkohola reibumā sabiedriskā vietā.

Līdzīgi svētku brīvdienas pagājušas arī Latvijā kopumā, lai gan bez dzērājšoferiem nav izticis. Laikā no 23. līdz 27. decembrim Valsts policijas reidos pārbaudīti vairāk nekā 59 000 transportlīdzekļu vadītāji, no kuriem 78 sēdās pie stūres reibumā. Tas ir par astoņiem autovadītājiem vairāk nekā pagājušā gada Ziemassvētku brīvdienas laikā. Pārbaūžu laikā 34 autovadītājiem konstatētas vairāk nekā 1,5 promiles. Tas liecina, ka šie šoferi sēdās pie stūres stiprā reibumā, apdraudot ne tikai savu, bet arī citu satiksmes dalībnieku drošību. Tāpat aizturēti 17 iereibuši vadītāji, kuri rīkojās ļoti bezatbildīgi, vadot transportlīdzekli ne tikai reibumā, bet arī bez autovadītāja tiesībām. Savukārt līdz 0,5 promiļu reibumā pie automašīnas stūres sēdās 140 šoferi. Lai gan tā ir

likumā pieļaujamā norma, tomēr parāda atsevišķu autovadītāju attieksmi pret ceļu satiksmes noteikumiem un drošas satiksmes veidošanu. Savukārt Jaungada brīvdienās - no 30. decembra līdz 4. janvārim - aizturēti 37 iereibuši autovadītāji. Salīdzinājumam - pirms gada svētku brīvdienās policija pieķēra 64 dzērājšoferus. Tāpat statistika vēsta, ka visā Latvijā laikā no 23. līdz 27. decembrim notika 266 ceļu satiksmes negadījumi, kuros cieta 33 cilvēki, bet bojā gāja četri cilvēki. Likumsargi aicina transportlīdzekļu vadītājus izvēlēties ziemas apstākļiem atbilstošu transportlīdzekļu vadīšanas stilu un nepārsniegt atļauto braukšanas ātrumu, lai nepieciešamības gadījumā savlaikus varētu transportlīdzekli apturēt un izvairīties no iespējamā negadījuma.

Lappusi sagatavoja A. Ločmelis

Informē policija

Nozog alkoholu

30. decembrī Balvos no kāda veikala nozagts alkohols 20 eiro vērtībā. Uzskāts kriminālprocess.

Konfliktē Jaungada naktī

1. janvāra naktī un rītā mūspusē notika divi konflikta gadījumi ar cietušajiem. Vienā no gadījumiem Balvu novada Krišjāņos divos naktī piekauts 1991. gadā dzimis jauniešs. Savukārt Viļakas novada Žiguros septiņos no rīta konflikta rezultātā cieta 1995. gadā dzimis jauniešs. Abos gadījumos uzsākta administratīvā lietvedība.

Informē ugunsdzēsēji

Mūspusē bez traģiskiem ugunsgrēkiem

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, aizvadītās gadu mijas svētku brīvdienas bija traģiskākās pēdējo trīs gadu laikā. Laikā no 31. decembrim līdz 4. janvārim Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests (VUGD) visā Latvijā saņēma 206 izsaukumus, no kuriem 123 bija uz ugunsgrēku dzēšanu, 49 - uz glābšanas darbiem, savukārt 33 no izsaukumiem bija maldinoši. Ugunsgrēkos gāja bojā arī pieci cilvēki, bet cieta - 12. Vairumā ugunsgrēku, kuros gāja bojā vai cieta cilvēki, ugunsgrēka iespējamais izcelšanās iemesls bijis saistīts ar neuzmanīgu apiešanos ar uguni un tie norisinājās nelielā platībā. Par laimi mūspusē ugunsgrēkos neviens bojā negāja, bet ugunsdzēsēji glābēji, rokas klēpi salikuši, arī nesēdēja.

Foto - A. Kirsānovs

Nodeg saimniecības ēka. 2. janvārī Balvos, Ķiršu ielā, nodega saimniecības ēka. Iespējamais ugunsgrēka iemesls – elektroinstalācijas īssavienojums. Cietušo nav.

Deg Adventa vainags

31. decembra vakarā Balvos, Brīvības ielā, kādā veikalā dega bez uzraudzības atstāts Adventa vainags. Rezultātā nostrādāja signalizācija un notikuma vietā ieradās apsardze, par ugunsgrēku ziņojot ugunsdzēsējiem. Cietušo nav.

Deg sodrēji

3. janvārī Viļakā, Tautas ielā, kādas ēkas dūmvadā dega sodrēji. Cietušo nav.

Kopumā 2016. gads iesācies traģiski, tāpēc VUGD aicina iedzīvotājus īpaši piedomāt un parūpēties par savu un līdzcilvēku drošību, ievērojot ugunsdrošību. Piemēram, šobrīd, kad ārpus telpām pieturas salīdzinoši liels aukstums, VUGD aicina nepārkurināt krāsnis un uzmanīgi apieties ar elektriskajām sildierīcēm. Jāpiebilst, ka gadu mijā VUGD nav reģistrējis nevienu ugunsgrēku, kas būtu saistīts ar nepareizu pirotehnisko izstrādājumu lietošanu.

Balvu novada domē

17.decembra lēmumi

Piešķir Atzinības rakstus

Deputāti nolēma piešķirt Balvu novada domes Atzinības rakstu par augstu morāli - ētisko un tikumisko vērtību uzturēšanu ģimenē un sadzīvē, par dzīves gudrības un pieredzes nodošanu Balvu novada jaunajām iedzīvotāju paaudzēm un sakarā ar 50 gadu kopdzīves jubileju piecpadsmit pāriem. Apbalvos šādus pārus: Lidiju un Danielu Kivkucānus; Elvīru un Voldemāru Dilles; Ludmilu un Konstantīnu Logīnus; Venerandu un Jāni Ļubkas; Silviju un Pēteri Rudzeišus; Veru un Aleksandru Jakovļevus; Leontīnu un Aldoni Komanus; Ļubovu un Ēvaldu Pukus; Ēriku Mārtužu un Voldemāru Martužu; Veltu un Mihailu Smirnovus; Marutu un Pēteri Bukovskus; Gaidu un Pēteri Ķaukus; Larišu un Vladimīru Karuzīnus; Dzidru un Jāni Cirpoņus; Irēnu un Jevgeniju Kašus.

Tāpat piešķirs Balvu novada domes Atzinības rakstu par 1991.gada janvārī izrādīto drošsirdību, pašizliedzību un iniciatīvu, piedaloties Latvijas neatkarības aizstāvēšanā, un sakarā ar 1991.gada Barikāžu 25.gadadienu desmit personām. Apbalvos: Vitoldu Medinieku; Vili Bukšu; Silviju Kuprišu; Džeraldu Šaicānu; Valdi Zeltkalnu; Ilgvaru Šakinu; Jāni Džiguru; Voldemāru Džiguru; Modri Avotiņu un Vili Cibuli.

Apstiprina nolikumu par naudas balvu piešķiršanu

Apstiprināja pašvaldības noteikumus "Par izglītojamo un pedagogu apbalvošanu Balvu novadā":

- par sasniegumiem valsts mērogā vispārējā un profesionālajā izglītībā: par 1.vietu EUR 70; par 2.vietu EUR 50; par 3.vietu EUR 30; par atzinību EUR 20;
- par individuālajiem sasniegumiem valsts mērogā profesionālās ievirzes izglītībā mūzikā: par 1.vietu EUR 50; par 2.vietu EUR 30; par 3.vietu EUR 20; par diplomanda goda iegūšanu EUR 10;
- par kolektīvu sasniegumiem valsts mērogā profesionālās ievirzes izglītībā mūzikā: par 1.vietu EUR 50; par 2.vietu EUR 30; par 3.vietu EUR 20;
- par kolektīvu sasniegumiem Latgales reģiona mērogā profesionālās ievirzes izglītībā mūzikā: par 1.vietu EUR 30; par 2.vietu EUR 20; par 3.vietu EUR 10;
- par individuālajiem sasniegumiem valsts mērogā profesionālās ievirzes izglītībā mākslā: par 1.vietu EUR 50; par 2.vietu EUR 30; par 3.vietu EUR 20; par atzinību EUR 10;
- par individuālajiem sasniegumiem Latgales reģiona mērogā profesionālās ievirzes izglītībā mākslā: par 1.vietu EUR 30; par 2.vietu EUR 20; par 3.vietu EUR 10;
- naudas balvas profesionālās ievirzes izglītībā sportā: par 1.vietu EUR 50; par 2.vietu EUR 30; par 3.vietu EUR 20;
- naudas balva par individuālajiem sasniegumiem valsts mērogā interešu izglītībā: par I pakāpes diplomu EUR 50; par II pakāpes diplomu EUR 30; par III pakāpes diplomu EUR 20;
- naudas balva par kolektīvu sasniegumiem valsts mērogā interešu izglītībā: par I pakāpes diplomu EUR 50; par II pakāpes diplomu EUR 30; par III pakāpes diplomu EUR 20;
- naudas balva par kolektīvu sasniegumiem Latgales reģiona mērogā interešu izglītībā: par I pakāpes diplomu EUR 30; par II pakāpes diplomu EUR 20; par III pakāpes diplomu EUR 10.

Aktualizē darbības programmas

Aktualizēja Balvu novada darbības programmas 2016.-2017.gadam. Piemēram, atpūtā un sportā iecerēts renovēt Balvu pilsētas stadionu; nodrošināt apgaismojumu futbola laukumā pie Balvu Valsts ģimnāzijas; labiekārtot peldvietas ciematos; nodrošināt slēpošanas aktivitātes Balvu pilsētas iedzīvotājiem u.c. Kultūras nozarē: rekonstruēt Balvu Kultūras un atpūtas centra un Balvu Centrālās bibliotēkas ēkas; uzlabot Balvu parka estrādi. Tāpat apstiprināja Balvu novada kultūras un sporta nozares pasākumu prioritāros virzienus 2016.gadā.

Uzsāks lokālplānojuma izstrādi

Atļāva uzsākt lokālplānojuma izstrādi zemes gabalam Stacijas ielā 28, Balvos, ar mērķi nodrošināt pašapkalpošanas automašīnu mazgātaves būvniecības un ekspluatācijas noteikumus, precizējot teritorijas izmantošanu. Uzdeva pašvaldības izpildītorei ar rīkojumu izveidot lokālplānojuma izstrādes darba grupu un apstiprināja Būvvaldes vadītāju Anitu Avotiņu par lokālplānojuma izstrādes vadītāju.

Sadala zemes gabalus

Deputāti atļāva atdalīt no Balvu novada pašvaldībai piekrietošā zemes īpašuma 2,5833 ha kopplatībā zemes vienību 0,2993 ha platībā. Atdalītajai zemes vienībai piešķir nosaukumu

"Irbenāji". Tāpat atāva atdalīt no nekustamā īpašuma "Saulkrasti" Bērzkalna pagastā zemes vienību 9 ha platībā un atdalītajam īpašumam piešķir nosaukumu "Saulstari". Atdalīja arī no nekustamā īpašuma "Irbenāji" Balvu pagastā zemes vienību 7,3 ha platībā un jaunizveidotajam īpašumam piešķir nosaukumu "Meža irbenāji". Atļāva atdalīt arī no nekustamā īpašuma no Bērzpils pagastā zemes vienību 6,81ha platībā un jaunizveidotajam īpašumam piešķir nosaukumu "Aivari".

Iznomās zemi

Slēgs zemes nomas līgumus: ar Ingūnu Pauliņu par zemes vienības daļas Daugavpils ielā 83, Balvos, iznomāšanu ēkas (garāžas) uzturēšanai uz 10 gadiem (zemes nomas maksa - EUR 10,15 gadā); ar Natāliju Višņevsku par zemes vienības daļas Brīvības ielā 52, Balvos, 720 m² platībā iznomāšanu uz 10 gadiem; ar Igoru Kurganu par zemes vienības daļu Kubulu pagastā 0,03 ha un 0,2 ha iznomāšanu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Viesturu Lukstu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,8 ha platībā iznomāšanu lauksaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Māriti Bērziņu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 1,9 ha platībā iznomāšanu lauksaimniecības vajadzībām uz 20 gadiem; ar Ingu Mihailovu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 35m² platībā iznomāšanu malkas novietošanai uz 10 gadiem; ar Albertu Semjonovu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 35m² platībā iznomāšanu malkas novietošanai uz 10 gadiem; ar Alīnu Zelču par zemes vienības Tilžas pagastā 0,5 ha platībā iznomāšanu lauksaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem. Tāpat pagarināja noslēgtos zemes līgumus: ar Juri Kokoreviču par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,02 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Marutu Priedeslaipu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,07 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Ingrīdu Pitkeviču par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,02 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Aiju Garo par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,08 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Annu Jakovļevu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,12 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Sofiju Volkovu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,11 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Valiju Glazkovu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,06 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Aleksandru Jonovu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,04 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Zinaidu Beļehovu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,08 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Viju Krilovu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,12 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Terēziju Ķauķi par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,11 ha platībā nomu, personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Valentīnu Smirnovu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,03 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; līgumu ar Natāliju Gavrilovu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,07 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Tatjanu Daņilovu divu zemes vienības daļu Kubulu pagastā 0,08 ha nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Gintu Ivanovu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,03 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Ivetu Ivanovsku par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,02 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Juri Logīnu par zemes vienības Briežuciema pagastā 4,7 ha platībā nomu lauksaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem; ar Guntaru Mežalu par zemes vienības daļas Kubulu pagastā 0,04 ha platībā nomu personīgās palīgsaimniecības vajadzībām uz 10 gadiem.

Dibinās ceļa servitūtus

Nolēma nodibināt reālservitūtu – ceļa servitūtu zemes vienībā "Verpuļeva 610", Balvu pagasts, par labu nekustamajam īpašumam "Verpuļeva 612", Balvu pagasts, piešķirot tiesību uz braucamo ceļu ne mazāk kā 2,25 m platumā un 50m garumā. Slēgs ceļa servitūta līgumu ar Viktoru Eisaku uz nenoteiktu laiku par reālservitūta – ceļa servitūta nodibināšanu. Tāpat nodibinās reālservitūtu – ceļa servitūtu zemes vienībā "Verpuļeva 181", Verpuļeva, par labu nekustamajam

īpašumam "Verpuļeva 180", Verpuļeva, piešķirot tiesību uz braucamo ceļu ne mazāk kā 2,25 m platumā un 32 m garumā un slēgs ceļa servitūta līgumu ar Daci Alsiņu uz nenoteiktu laiku par lēmuma reālservitūta – ceļa servitūta nodibināšanu.

Pagarina telpu nomas līgumu

Pagarināja nedzīvojamo telpu nomas līgumu par telpām – garāžu Nr.5 Tautas ielā 14A, Balvos ar SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs struktūrvienība Balvu konsultāciju birojs".

Nodod atsavināšanai īpašumu

Nodeva atsavināšanai Balvu novada pašvaldībai piederošo nekustamo īpašumu – divistabu dzīvokli Nr.16 Pansionāta apbraucamā ielā 2, Celmenē, Kubulu pagastā, 57,3 m² platībā īrnieci Oksanai Strapcānei. Uzdeva Īpašumu privatizācijas un atsavināšanas komisijai pasūtīt tirgus vērtības noteikšanas lietu, piesaistot sertificētu vērtētāju.

Nolemj par tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībās

Atzina Balvu novada pašvaldības līdzdalību SIA "ZAAO", AS "Balvu Enerģija", SIA "AP Kaudzītes", SIA "Balvu autotransports" un SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" par atbilstošu Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta nosacījumiem.

SIA "Balvu autotransports" kapitāla daļu turētāji: Balvu novada pašvaldība (pieder 70851 kapitāla daļas), Viļakas novada pašvaldība (pieder 29521 kapitāla daļas), Rugāju novada pašvaldība (pieder 11808 kapitāla daļas), Baltinavas novada pašvaldība (pieder 5904 kapitāla daļas).

Šobrid SIA "AP Kaudzītes" īpašnieces ir 5 pašvaldības: Alūksnes novada pašvaldība – 7030 kapitāldaļas jeb 28,23%; Balvu novada pašvaldība – 6628 kapitāldaļas jeb 26,61%; Cesvaines novada dome – 2209 kapitāldaļas jeb 8,87%; Gulbenes novada dome – 7030 kapitāldaļas jeb 28,23%; Lubānas novada dome – 2009 kapitāldaļas jeb 8,07%.

SIA "Balvu un Gulbenes slimnīcu apvienība" kapitāla daļas īpašnieki: Balvu novads - 17,44 %; Gulbenes novads - 13,33%; Baltinavas novads - 1,55%; Rugāju novads 2,98%; Viļakas novads - 7,24%; SIA "Medicīnas sabiedrību vadība" - 57,66%.

Rikos izsoles

Atsavinās atklātā mutiskā izsolē Vectilžas pagasta pārvaldes kustamo mantu - autobusu Mercedes Benz 817 (1989.gads). Sākumcena EUR 990, izsole notiks 19.janvārī. Tāpat atsavinās atklātā mutiskā izsolē nekustamo īpašumu "Vīksnas", Vīksnas pagastā, kas sastāv no zemes gabala - starpgabala 0,8153 ha platībā. Sākumcena EUR 1700, izsole notiks 9.februārī. Nolēma atsavināt atklātā mutiskā izsolē arī nekustamo īpašumu "Kadiķiši" Balvu pagastā, kas sastāv no zemes gabala - starpgabala 0,4249 ha platībā. Sākumcena EUR 800, izsole notiks 9.februārī.

Apstiprina izsoļu rezultātus

Apstiprināja nekustamā īpašuma - dzīvokļa Nr.20 Pilsoņu ielā 23, Balvos, kas sastāv no vienistabu dzīvokļa 40,6 m² platībā un kopīpašuma 406/31075 domājamajām daļām no daudzdzīvokļu mājas un zemes gabala izsoles rezultātus, nosakot par uzvarētāju Vitu Salu, kura iegādājās minēto nekustamo īpašumu par izsolē nosolīto augstāko cenu EUR 1532. Tāpat apstiprināja nekustamā īpašuma - dzīvokļa Nr.11 Brīvības ielā 59A, Balvos, kas sastāv no divistabu dzīvokļa 46,9 m² platībā un kopīpašuma 469/5248 domājamajām daļām no daudzdzīvokļu mājas un palīgēkas izsoles rezultātus, nosakot par uzvarētāju Sandru Pitkeviču, kura iegādājās minēto nekustamo īpašumu par izsolē nosolīto augstāko cenu EUR 5403.

Pārdos nekustamo īpašumu

Nolēma pārdot Aleksandram Jasinskim nekustamo īpašumu Lauku iela 16A, Balvos, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 1654 m². Nekustamā īpašuma pārdošanas cena - EUR 1900. Tāpat pārdos Lidijai Dumpei nekustamo īpašumu - dzīvokli Nr.9 "Skolotāju māja", Vīksnā, kas sastāv no divistabu dzīvokļa 44,3 m² platībā un kopīpašuma 4430/53130 domājamajām daļām no būves. Nekustamā īpašuma pārdošanas cena - EUR 800. Savukārt Egonam Silauniekam pārdos nekustamo īpašumu "Bērzkalns" Tilžas pagastā, kas sastāv no zemes gabala ar kopējo platību 2,15 ha, un mežaudzi. Nekustamā īpašuma pārdošanas cena - EUR 6000.

Noraksta automašīnu

Atļāva norakstīt Sociālajam dienestam piederošo automašīnu "Ford Transit" (2000.gads) - atlikusi bilances vērtība EUR 1162,31.

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Izmaiņas tiesību aktos, kas stājas spēkā 2016.gadā

Ar 1.janvāri Nodokļu administrācijai paredzētas tiesības noteikt samazināto ar nodokļiem un nodevām apliekamo objektu uz aprēķinu pamata un piedzīt soda naudu 100% apmērā, ja tiks konstatēts, ka nodokļu maksātājs lieto **kases aparātu, hibrida kases aparātu, kases sistēmu, specializēto ierīci vai iekārtu** ar mainītu konstrukciju vai programmu, bet nav iespējams noteikt periodu, kurā slēpts vai samazināts ar nodokļiem un nodevām apliekamais objekts, un tā apmēru. Savukārt, ja gada laikā atkārtoti (kas jau norāda uz apzinātu nodokļu maksātāja rīcību ar mērķi izvairīties no nodokļu maksāšanas) tiks konstatēta ieviešana iekārtas vai ierīces programmā, izvairīšanās no nodokļu vai nodevu maksāšanas un grāmatvedības uzskaitē neuzrādītu ienākumu izmaksa, kas ir būtiski nodokļu maksātāja pārkāpumi, šis fakts tiks vērtēts kā papildus apstākļi nodokļu maksātāja saimnieciskās darbības apturēšanai bez brīdinājuma.

Lai izvairītos no situācijas, ka nodokļu maksātājs pārkāpumu novēršanai paredzēto laiku pēc brīdinājuma par saimnieciskās darbības apturēšanu saņemšanas izmanto aktīvu atsavināšanai, reorganizācijai, amatpersonu maiņai u.c. darbību veikšanai, kas vērstas uz izvairīšanos no atbildības, likumā Valsts ieņēmumu dienestam paredzētas tiesības vienlaikus ar brīdinājuma par saimnieciskās darbības apturēšanu izteikšanu nodokļu maksātājam noteikt aizliegumu veikt noteiktas darbības, kas vērstas uz izvairīšanos no nodokļu maksāšanas (piemēram, pamatlīdzekļu atsavināšana) un piemērot liegumu nodokļu maksātāja reorganizācijai, likvidācijai un amatpersonu maiņai.

Ar 1.martu Valsts ieņēmumu dienestam paredzētas tiesības sniegt tā rīcībā esošo **informāciju par fiziskās personas ienākumiem** kredītinformācijas birojam nodošanai, nemainot tās saturu, kredītinformācijas lietotājam - kapitālsabiedrībai (tās filiālei), kas Latvijas Republikā ir tiesīga veikt personu kredītēšanu vai ir saņēmusi speciālu atļauju (licenci) patērētāja kredītēšanas pakalpojuma sniegšanai, - šīs fiziskās personas kā iespējamā vai esošā kredītinformācijas lietotāja klienta kredītpējas vērtēšanai vai sava kredītriska pārvaldībai.

Ar 1.aprīli noteikts pienākums kredītiestādēm un maksājumu pakalpojumu sniedzējiem, konstatējot **aizdomīgu darījumu** Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma izpratnē, ziņot arī Valsts ieņēmumu dienestam par tādiem personu, kuru rezidences (reģistrācijas) valsts ir Latvijas Republika, aizdomīgiem darījumiem, kas atbilst aizdomīguma pazīmēm nodokļu jomā. Ziņojumus sniedz Valsts ieņēmumu dienestam, lai atklātu un novērstu likumpārkāpumus, kuru rezultātā samazināts budžeta iemaksājāmā nodokļa apmērs vai palielināts no budžeta atmaksājāmā nodokļa apmērs un par kuriem atbildība paredzēta šajā likumā vai konkrēto nodokļu likumos, kā arī noziedzīgos nodarījumus par izvairīšanos no nodokļu un tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas un par krāpšanu.

Ar 1.jūliju Valsts ieņēmumu dienestam paredzētas tiesības piemērot nodrošinājuma līdzekli - liegumu komersanta amatpersonu maiņai, reorganizācijai, likvidācijai pirms administratīvā procesa (nodokļu revīzijas (audita)) uzsākšanas vai to uzsākot, ja pastāv riski, ka komersants varētu savu darbību pārtraukt vai mēģinātu izvairīties no atbildības. Proti, Valsts ieņēmumu dienestam noteikts

pienākums **informēt Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistru par nodokļu maksātājiem, kam plānots uzsākt nodokļu revīziju (auditu)**. Uzņēmumu reģistrs, saņemot šāda komersanta pieteikumu par izmaiņām komercreģistrā ierakstāmajās ziņās (amatpersonu maiņa, reorganizācija, likvidācija), informēs Valsts ieņēmumu dienestu par saņemtajiem pieteikumiem, savukārt Valsts ieņēmumu dienests vērtēs nodokļu maksātājam konstatētos riskus un nepieciešamību piemērot izpildes nodrošinājuma līdzekli.

Iedzīvotāju ienākuma nodoklis

Neapliekamais minimums

Ar 2016.gadu ieviesīs **diferencēto neapliekamo minimumu**. Tādējādi turpmāk visām personām piemēros nevis vienādu neapliekamo minimumu, bet gan piemēros gada diferencēto neapliekamo minimumu, kura apmērs atšķirsies atkarībā no maksātāja gūto ar nodokli apliekamo ienākumu apmēra (apliekamo ienākumu kopsummā ieskaitīs gan ar vispārējo likmi apliekamos ienākumus, gan arī ienākumus, kurus ar nodokli apliek pēc samazinātas likmes).

Atvieglojums par apgādībā esošām personām

Sašaurināts personu loks, par kurām maksātājs ir tiesīgs piemērot atvieglojumu **par apgādībā esošām personām**. Turpmāk paredzēts, ka nodokļa atvieglojums attiecināms tikai uz nepilngadīgu bērnu un uz bērnu, kamēr viņš turpina vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iegūšanu, bet ne ilgāk kā līdz 24 gadu vecuma sasniegšanai, aizbildnībā vai aizgādībā esošām personām, kā arī personām (laulāto, vecākiem, vecvecākiem, bērniem, kas sasnieguši 18 gadu vecumu), ja minētās personas nestrādā, tām saskaņā ar normatīvajiem aktiem ir noteikta invaliditāte, kā arī tās nesaņem ar nodokli apliekamus ienākumus vai valsts pensiju.

Attaisnotie izdevumi

Ieviesta elektroniska **informācijas apmaiņa starp vispārējām, profesionālajām, augstākajām vai speciālajām izglītības iestādēm un Valsts ieņēmumu dienestu**. Tādējādi likuma norma paredz, ka turpmāk vienreiz gadā līdz pēctaksācijas gada 1.februārim vispārējās, profesionālās, augstākās vai speciālās izglītības iestādes nosūtīs Valsts ieņēmumu dienestam elektroniski informāciju par izglītojamā mācībām samaksāto summu, kā arī fiziskās personas kodu vai juridiskās personas reģistrācijas numuru, kura veikusi maksājumu par mācībām;

○ iespēja maksātāja attaisnotajos izdevumos iekļaut arī maksātāja izdevumus, kas radušies, veicot solidaritātes nodokļa nomaksu;

○ iespēja maksātāja attaisnotajos izdevumos iekļaut arī maksātāja izdevumus par interešu izglītības programmu apgušanu bērniem;

○ maksātāja attaisnotajos izdevumos tiks iekļautas summas, kas, atbilstoši Politisko organizāciju (partiju) finansēšanas likumam, ziedojuma vai dāvinājuma veidā nodotas Latvijas Republikā reģistrētai politiskajai partijai vai politisko partiju apvienībai un kas kopā taksācijas gada laikā nepārsniedz 213,43 eiro.

Citas izmaiņas

Ar 2016. gadu līdz 15 tūkstošiem eiro **samazināts saimnieciskās darbības ieņēmumu sliexsnis patentmaksas maksātājiem** (līdz 2015.gadam tas noteikts 50 tūkstošu eiro apmērā un tas bija vienāds ar Pievienotās vērtības nodokļa likumā noteiktajam sliexsnim, kas paredz pienākumu reģistrēties Valsts ieņēmumu dienesta pievienotās vērtības nodokļa maksātāju reģistrā).

Ar 2016.gadu vienādots iedzīvotāju ienākuma nodokļa režīms attiecībā uz Latvijas rezidentu **veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos vai apdrošināšanas sabiedrībās**, kuras dibinātas citā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas dalībvalstī.

Mikrouzņēmuma nodoklis

Grozījumi Mikrouzņēmumu nodokļa likumā paredz 2016. gadā **saglabāt 9% mikrouzņēmumu nodokļa likmi visam mikrouzņēmuma apgrozījumam** līdz 100 tūkstošiem eiro gadā: gan apgrozījumam līdz 7 tūkstošiem eiro, gan apgrozījumam no 7 000,01 eiro līdz 100 000,00 eiro.

2015.gada 30.novembra grozījumi Mikrouzņēmumu nodokļa likumā paredz, ka Mikrouzņēmumu nodokļa likuma normas, kas attiecas uz nozarēm, kurās mikrouzņēmums nav tiesīgs izvēlēties maksāt mikrouzņēmumu nodokli, stājas spēkā 2017. gada 1.janvārī.

Atbilstoši minētajiem grozījumiem mikrouzņēmumu nodokļa maksātājs, kas līdz 2015.gada 30.aprīlim ir ieguvis mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu un veic saimniecisko darbību nozarē, kas noteikta Ministru kabineta 2015. gada 22. septembra noteikumos Nr. 540 "Noteikumi par nozarēm, kurās nepiemēro mikrouzņēmumu nodokļa režīmu", ir tiesīgs saglabāt mikrouzņēmumu nodokļa maksātāja statusu 2017. un 2018. gadā.

Nekustamā īpašuma nodoklis

Nodokļa bāze lauku zemei – speciālā vērtība

Paredzēts no 2016. gada līdz 2025. gadam nodokļa aprēķinam izmantot **divu veidu nodokļa bāzes** – nekustamā īpašuma kadastrālo vērtību (vispārīgā gadījumā) un speciālo vērtību (lauku zemēm, kuru platība pārsniedz 3 ha).

Speciālo vērtību nodokļa aprēķinam piemēros ārpus pilsētu administratīvajām teritorijām esošajām zemes vienībām (to daļām), kuru platība pārsniedz 3 ha un kurām viens no Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētajiem nekustamā īpašuma lietošanas mērķiem ir "Lauksaimniecības zeme", "Mežsaimniecības zeme un īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kurās saimnieciskā darbība ir aizliegta ar normatīvo aktu" vai "Ūdens objektu zeme".

Speciālā vērtība pēc būtības ir lauku zemes kadastrālā vērtība ar noteiktu pieauguma ierobežojumu. Taksācijas gada speciālās vērtības pieaugums ikgadēji nepārsniedz 10% no iepriekšējam taksācijas gadam noteiktās lauku zemes speciālās vērtības.

Speciālo vērtību noteiks Valsts zemes dienests, izmantojot Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētos datus par attiecīgo zemes vienību.

Izmaiņas inženierbūvju aplikšanā ar nodokli

Ar 2016. gadu nodokļa atbrīvojums vairs

netiks piemērots tām likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 1. panta otrās daļas 3.1 punkta "c" apakšpunktā uzskaitītajām inženierbūvē, kuras būs iznomātas saimnieciskās darbības veikšanai.

Izmaiņas nodokļa atvieglojuma piemērošanā politiski represētām personām

Paredzēts ar 2016. gadu **vairs nepiemērot** likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 5. panta otrās daļas nosacījumu, **ka zemei un dzīvojamai mājai vismaz piecus gadus jābūt politiski represētās personas īpašumā vai tiesiskajā valdījumā**, lai persona varētu pretendēt uz nodokļa atvieglojumu. Lai novērstu atšķirīgas likuma "Par nekustamā īpašuma nodokli" 2. panta devītās daļas interpretācijas iespējas, to paredzēts attiecināt ne tikai uz valstij un pašvaldībām piederošu, bet arī uz valstij un pašvaldībām piekritīgu nekustamo īpašumu.

Azartspēļu nodoklis

Ar 2016. gada 1. janvāri tiek paaugstinātas azartspēļu nodokļa likmes:

ruletei (cilindriskai spēlei);

kāršu un kauliņu spēlei;

videospēlēm un mehāniskiem automātiem.

Solidaritātes nodoklis

Ar mērķi mazināt nodokļu regresivitāti nodarbinātajiem un pašnodarbinātajiem ar augstāku ienākuma līmeni pieņemts **Solidaritātes nodokļa likums**. Solidaritātes nodoklis, sākot ar 2016. gadu, piemēros fizisko personu ienākumam, kas kalendāra gada laikā ir pārsnieguši valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu maksimālo apmēru (2016. gadā 48600 eiro, vidēji mēnesī 4050 eiro), daļai. Nodokļa likme atbilst likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktajai. Nodokļa maksātājam ar šī nodokļa ieviešanu netiek uzlikti jauni pienākumi, jo nodokli, pamatojoties uz valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu un to objekta uzskaiti, noteiks un valsts pamatbudžeta iemaksās valsts institūcija - Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra.

Akcīzes nodoklis

1.janvārī paaugstinās akcīzes nodokļa likmes:

○ svinu nesaturējam benzīnam, dīzeldegvielai (gāzeļļai), petrolejai, sašķidrinātai naftas gāzei (LPG) un svinu nesaturējam benzīna un etilspirta maisījumam, ja absolūtā spirta saturs gala produktā veido no 70 līdz 85 tilpumprocentiem no kopējā produkta daudzuma;

○ smēķējamai tabakai un tabakas lapām;

○ cigāriem un cigarillām (atbilstoši likumā "Par akcīzes nodokli" noteiktajam akcīzes nodokļa paaugstinājuma grafikam).

2016. gada 1. martā:

○ tiek paaugstinātas akcīzes nodokļa likmes alkoholiskajiem dzērieniem;

○ tiek ieviests akcīzes nodoklis karsējamai tabakai 62 eiro par 1000 gramiem.

2016. gada 1. jūlijā:

○ tiek ieviests akcīzes nodoklis elektroniskajās cigaretēs izmantojamam šķidrums. Akcīzes nodokļa likme tiek aprēķināta, summējot likmi par 1 mililitru šķidrums – 0,01 eiro un likmi par 1 miligramu nikotīna – 0,005 eiro.

○ tiek paaugstināts akcīzes nodoklis cigaretēm (atbilstoši likumā "Par akcīzes nodokli" noteiktajam akcīzes nodokļa paaugstinājuma grafikam).

